SLEZSKÁ UNIVERZITA

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

GALERIE FOTOGRAFIC

2003 — 2020

Jan Dytrych

_ Teoretická bakalářská práce _ Slezská univerzita v Opavě
_ Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
_ Institut tvůrčí fotografie _ Opava 2021

SLEZSKÁ UNIVERZITA
Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

FOTOGRAFIC GALLERY
GALERIE FOTOGRAFIC

2003 — 2020

Jan Dytrych

_ Vedoucí práce _ Prof. PhDr. Vladimír Birgus
_ Oponent _ doc. Mgr. Josef Moucha
_ Teoretická bakalářská práce _ Slezská univerzita v Opavě
_ Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
_ Institut tvůrčí fotografie
_ Obor _ Tvůrčí fotografie
_ Opava 2021

ABSTRAKT _

Bakalářská práce se zabývá galerií Fotografic a jejím působením na pražské kulturní scéně. Zachycuje vznik a postupný vývoj tohoto výstavního prostoru. Zaměřuje se na přerod komerčně zaměřené galerie na etablovanou kulturní instituci, kurátorský koncept i doprovodný program. V práci jsou uvedeny výstavy realizované v letech 2003–2020 a stěžejní z nich jsou podrobně rozebrány. Součástí hodnocení výstav jsou i ukázky vystavených děl a instalací.

ABSTRACT _

This bachelor thesis deals with the gallery Fotografic, and its influence on the cultural scene in Prague. It is focused on the establishment of, and gradual evolution of this exhibition space as well as the exhibitions. It deals with the transformation of a commercially oriented gallery into an established cultural institution, the curatorial concept, and the accompanying cultural programme. Exhibitions that happened between 2003 and 2020 are listed, and the most important ones are analysed in detail. The evaluation of the exhibitions includes examples of the exhibited works, and installations on display.

KLÍČOVÁ SLOVA _

Fotografie česká, Galerie Fotografic, Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová, fotografie, galerie, výstava, instalace

KEY WORDS _

Photography Czech, Fotografic Gallery, Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová, photography, gallery, exhibition, installation

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2020/2021

Zadávající ústav:	Institut tvůrčí fotografie
Student:	Jan Dytrych
UČO:	44364
Program:	Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Obor:	Tvůrčí fotografie
Téma práce:	T: Galerie Fotografic
Téma práce anglicky:	T: Fotografic Gallery
Zadání:	Práce si klade za cíl analyzovat a popsat historii i současnost galerie Fotografic, sumarizovat proběhlé výstavy, postihnout kurátorský přístup a poskytnout čtenáři ucelený obrázek o činnosti této galerie a jejím působení na pražské galerijní scéně.
Literatura:	Rozhovory se zakladatelem a provozovatelem galerie Rozhovory s vystavujícími Archiv galerie Webové stránky galerie
Vedoucí práce:	prof. PhDr. Vladimír Birgus
Datum zadání práce:	20. 3. 2020

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

PROHLÁŠENÍ _

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

SOUHLAS SE ZVEŘEJNĚNÍM _

Souhlasím, aby tato diplomová práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

PODĚKOVÁNÍ _

Rád bych poděkoval především Martinu Fojtkovi za důvěru, poskytnutí podkladů a čas strávený společnými rozhovory, které byly základem pro tuto bakalářskou práci. Dále bych chtěl poděkovat Tereze Bonaventurové za zpětnou vazbu průběžně k práci poskytovanou.
Za vedení děkuji prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi, rovněž pak za cenné podněty vzešlé z konzultací práce.
Děkuji také všem vystavujícím v galerii Fotografic, kteří mi pro tuto práci poskytli informace o svých výstavách a vystavené fotografie. Dále děkuji BcA. Kristýně Vackové za návrh grafického designu této publikace a Ing. Svatavě Dytrychové za jazykovou korekturu.

V Praze, 15. 6. 2021 Jan Dytrych

Autorem půdorysu galerie na obálce a předsádce je Ing. arch. Jiří Gulbis.

OBSAH _

1 Úvod 15

2 Vývoj galerie Fotografic 15

2_1 Založení galerie 15
2_2 Rekonstrukce 16
2_3 Počátky galerie 17
2_4 Přerod v malou Kunsthalle 17
2_5 Současnost 18

3 Výstavní činnost 20

3_1 Kurátorské pojetí galerie 20

3_1_1 Počátky galerie 21
3_1_2 Vývoj kurátorského přístupu 21
3_1_3 Současnost 22

3_2 Vystavující 22

3_2_1 Přímé oslovování umělců působících v Česku 23
3_2_2 Oslovování umělců ze zahraničí 23
3_2_3 Open-cally 24

3_3 Doprovodné akce 24

3_3_1 Vernisáže 24
3_3_2 Komentované prohlídky 25
3_3_3 Kino Fotografic 25
3_3_4 PLAN9 – Festival experimentálního filmu 26
3_3_5 Spolupráce s dalšími institucemi 27

3_4 Vizuání styl 28

3_4_1 Logo galerie 28
3_4_2 Webové stránky 29
3_4_3 Pozvánky na výstavy 29
3_4_4 3D Matterport sken výstav 29

3_5 PR a propagace galerie 30

3_5_1 Webové stránky galerie a newsletter 30
3_5_2 Sociální sítě 30
3_5_3 Tiskové zprávy 31
3_5_4 Propagace v médiích a mediální ohlasy na výstavy 32

3_6 Prodej knih, katalogů a zinů 32

4 Přehled výstav galerie Fotografic 33

5 Vybrané stěžejní výstavy 37

5_1 Niels Köhler: Bůh s námi 39
5_2 Barbora Bálková: Masky 41
5_3 Bohdan Holomíček: Fotografie trochu jinak 45
5_4 Dušan Šimánek: Záznam 47
5_5 Jitka Horázná: Nedělní odpoledne II 49
5_6 Vilém Heckel: Kouzlo minulosti 51
5_7 Branislav Štěpánek: Slavné pornografie 55
5_8 Pavel Maria Smejkal: Fatescapes 59
5_9 Zuzana Halánová, Daniel Laurinc: Ponořeni v čase 63
5_10 Oto Skalický: Horníci 67
5_11 Weronika Gęsicka: Stopy 69
5_12 Neznámý autor: Sexy dívka v lese 73
5_13 Jan Jedlička: Zimní cesta k moři 77
5_14 Libuše Jarcovjáková: Kimochi: Postele a pokoje 81
5_15 Gregor Sailer: Potěmkinovy vesnice 87
5_16 Andrea Sobotková: The Bear Has a Keen Sense that Enables It to Hunt at Dusk 93
5_17 Tomáš Pospěch: Češství 97
5_18 Henrik Spohler: In Between 103

6 Závěr 109

7 Zdroje 109

8 Jmenný rejstřík 111

1 ÚVOD

Fotografic patří mezi významné pražské galerie soustřeďující svou pozornost na fotografii. Mezi ostatními fotografickými výstavními prostory se profiluje jako galerie, která klade důraz na přesah vystavovaných projektů za hranice média klasické fotografie. Samotný základ spočívající ve fotografii jako takové je však v kurátorském přístupu ctěn, vystavovaná díla nesklouzávají k těžko uchopitelným konceptuálním projektům pouze využívajícím médium fotografie.
Provozování galerie není založeno jen na činnostech spojených s výběrem autorů a jejich projektů a s kurátorováním výstav, což jsou hlavní aspekty ovlivňující celkové směřování a profilaci každého výstavního prostoru. K výstavní činnosti se váže i odpovědnost vznikající z možnosti ovlivňovat myšlení a estetické vnímání návštěvníků galerie a přispívání k jejich kultivaci. V neposlední řadě pak má galerijní provoz i stránky, jež běžný návštěvník pod dojmem vystavených děl na první pohled nespatří, ať se jedná o financování galerie, získávání grantů nebo zajištění běžného každodenního provozu.
Všechny tyto pohledy na galerijní činnost mě v případě galerie Fotografic zajímaly. Zajímalo mne, co bylo motivací pro její založení a s jakou filozofií byla otevřena. Jakým způsobem se postupně vyvíjela až do podoby, jak ji známe dnes. A samozřejmě také výstavy, které byly za dobu existence Fotograficu na jeho půdě uspořádány. Proto jsem se rozhodl napsat tuto bakalářskou práci, která na tyto otázky hledá odpovědi.

2 VÝVOJ GALERIE FOTOGRAFIC

2_1 ZALOŽENÍ GALERIE

Myšlenka provozovat galerii uzrávala ve fotografovi Martinu Fojtkovi (*1969) mnoho let. Rodák z Hradce Králové žil během 90. let 20. století v Belgii, kde trávil volný čas návštěvami galerií nejrůznějšího typu a nasával jejich atmosféru a energii. Z hlediska jeho dalšího směřování pro něj byl důležitý i pobyt v New Yorku, kde objevoval malé galerie v Chelsea, organicky vyrůstající z uměleckého podhoubí této čtvrti. Ty ho inspirovaly k založení vlastní galerie.
V roce 2002 se Fojtek vrátil do České republiky, usadil se v Praze s rozhodnutím fotografickou galerii založit. Při svém pátrání po vhodném prostoru narazil na možnost pronájmu dávno nevyužívané konírny v Anenské čtvrti nabízené Městskou částí Praha 1.
Anenská čtvrť se nachází v samém centru Prahy. Rozkládá se okolo bývalého kláštera a dnes již odsvěceného kostela svaté Anny a kolem roku 2000 ještě byla stranou hlavních proudů masového turismu a zachovávala si svůj původní charakter. Objekt původní konírny byl ve Stříbrné ulici číslo 2, úzké spojce mezi ulicí Náprstkovou a Anenským náměstím, na kterém ústí u divadla Na Zábradlí. Shodou náhod samotný název ulice odkazuje k chemickému prvku, jehož využití bylo v minulosti pro celou oblast fotografie zásadní a určující. Z tohoto pohledu mohla fotografická galerie těžko působit na lepší adrese.
Původní využití objektu bylo ryze hospodářsko-průmyslové. Podle informací, které se dochovaly, se jednalo o konírnu, jež byla v druhé polovině 19. století přistavěna k již existující středověké zdi. Dvacáté století pak přineslo do prostor malou průmyslovou výrobu emailů a laků, která se udržela až do 60. let. V průběhu následujících desetiletí místo již jen pustlo, a to i přesto, že bylo původně součástí areálu, kde stála mimo jiné významná tiskárna. Ta byla vytápěna dodnes stojícím komínem umístěným vedle dvorku dnešní galerie. Právě v této tiskárně se v roce 1920 tiskly první československé bankovky pro novou republiku.

2_2 REKONSTRUKCE

Pronajatý prostor tvořila hlavní budova, kde je dnes galerie, dvorek za touto budovou a menší budova s další místností. Ta dnes slouží jako technické zázemí galerie. Aby mohl zanedbaný prostor začít sloužit novému účelu, vyžadoval od nového nájemce velké zásahy a úsilí. K plánování rekonstrukce byl přizván architekt Jiří Gulbis, který měl studio v sousedním domě a k místu samotnému osobní vztah.
Byla opravena střecha, vsazena nová okna a otlučeny omítky. Pod omítkami se objevilo původní středověké zdivo. Byla z něj postavena zeď do ulice Stříbrná. Těsně nad podlahou byly nalezeny i gotické cihly a klenby svědčící o tom, že uliční úroveň bývala dříve významně níže, než je tomu nyní. Zdi galerie byly ponechány již bez omítky, a právě ony jsou od začátku velmi charakteristické pro interiér Fotograficu. Ten nabourává zažitou představu o galerii jako o sterilním prostoru s bílými stěnami. Ostatní zdi byly postaveny z cihel z druhé poloviny 19. století, podobně jako klenby. Právě tvar stropní klenby jasně poukazuje na původní využití prostoru a připomíná venkovská hospodářská stavení.
Byla rovněž zrenovována stará betonová podlaha a osazena nová okna, která svým designem korespondují s celkovým pojetím prostoru. Upraven byl samozřejmě i přilehlý dvorek a druhá menší místnost, která byla součástí pronájmu.
Rekonstrukce celého objektu trvala přibližně rok a byla dokončena v říjnu roku 2003.
Galerie nabízela 50 m^2 výstavní plochy v jednom architektonicky čistém a přívětivém prostoru. Schematický plán galerie v podobě, v jaké funguje do dnešních dnů, je k vidění na následujícím obrázku.

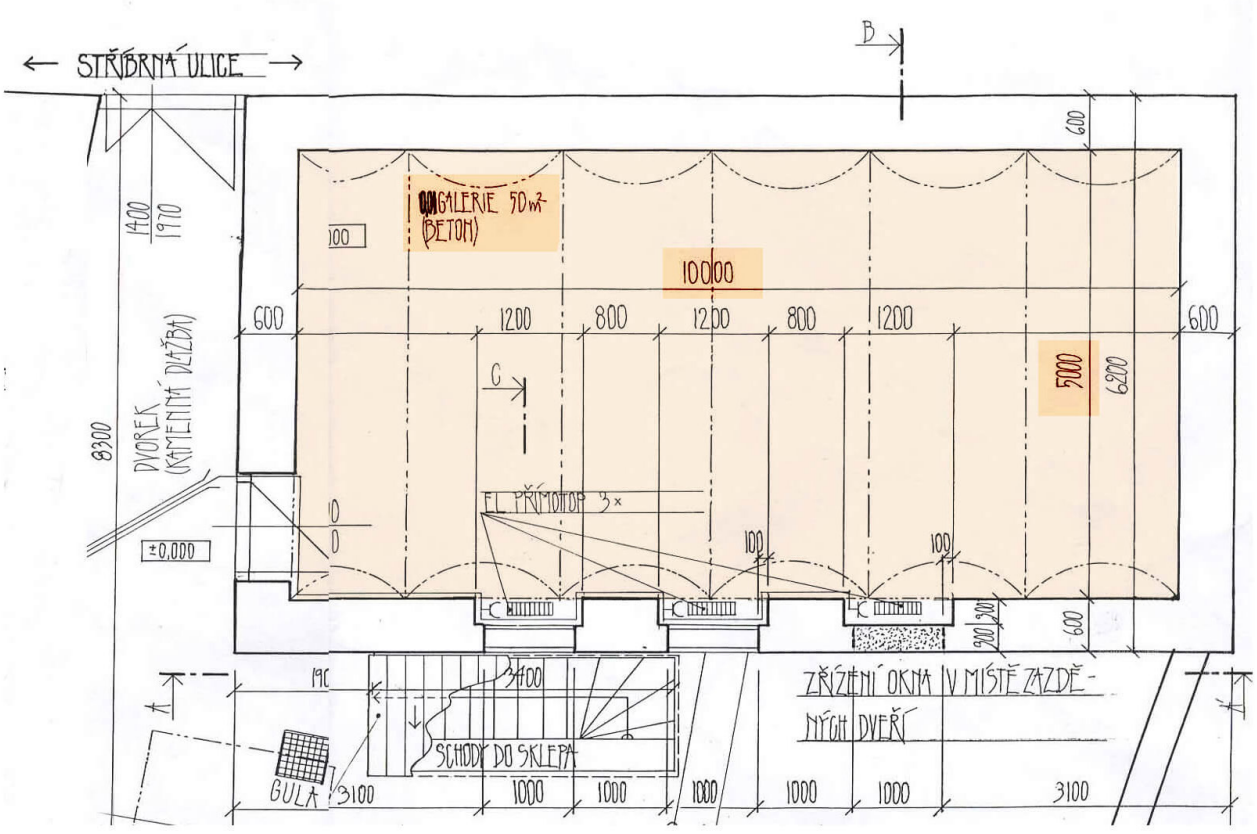

001 Schematický plán galerie Fotografic
zdroj: www.fotografic.cz
autor: Ing. arch. Jiří Gulbis

2_3 POČÁTKY GALERIE

Galerie Fotografic byla ve svých prvních letech provozu multifunkčním prostorem. Konaly se zde pravidelné výstavy, umělecké happeningy typu live painting, v případě potřeby bylo možné ji jednoduše adaptovat na fotografický ateliér pro experimentální i komerční fotografii.
Na počátku jednadvacátého století stále ještě panoval, jakožto dozvuk 90. let, zvýšený zájem o české umění ve světě. Právě provize z prodeje uměleckých děl byly jediným příjmem galerie, ze kterého byl placen nájem i další běžné výdaje umožňující galerijní provoz. Velká část prodaných fotografií či maleb končila v rukou zahraničních návštěvníků. Ty přitahoval zajímavý prostor galerie i celé Anenské čtvrti, která byla v té době málo objevená i alternativnějšími návštěvníky českého hlavního města. A samozřejmě umění, které se vystavovalo a které jim připadalo neotřelé a nové jako ostatně i další věci, které lidi ze západu upoutávaly, když překročili hranice do některé ze zemí schované za někdejší železnou oponou. Výhodou pro tyto návštěvníky bylo rovněž to, že za umění, jež se vystavovalo v galeriích v Praze, zaplatili stále ještě výrazně menší cenu než za umění, které bylo k mání v galeriích v Londýně, New Yorku nebo Berlíně.
Příjmy z prodejů sice umožňovaly provoz galerie, tento do značné míry nejistý způsob financování a závislost na komerčních prodejích ale postupně přestaly jejímu provozovateli Martinu Fojtkovi vyhovovat. I proto se rozhodl přistoupit ke změně způsobu provozování a financování své galerie.

2_4 PŘEROD V MALOU KUNSTHALLE

Nultá léta dvacátého prvního století byla dobou hojnosti, která však byla rázně utnuta ekonomickou krizí v roce 2008. Celosvětová ekonomika se dostala do recese, jež zasáhla většinu vyspělých zemí. Některou více, některou méně, důsledky ale pocítili téměř všichni ve všech odvětvích. A právě umění bylo jednou z prvních věcí, kterou lidé začali ve svých napnutých rozpočtech považovat za zbytnou, což vedlo k postupnému omezování investic do něj.
Tento celosvětový trend pocítila i galerie Fotografic a to poměrně výrazně. Počínaje rokem 2008 přestali zahraniční i čeští návštěvníci galerie kupovat vystavená díla, čímž razantně klesly příjmy potřebné k udržení jejího prostoru.
Galerista Martin Fojtek dle svých slov tou dobou již dlouhodobě přemýšlel o udržitelnosti financování galerie pouze z příjmů z prodeje vystavených děl a také o tom, jakým způsobem podvědomě ovlivňuje jeho rozhodování, jaká díla vystavit, potenciál jejich prodejnosti. Pociťoval čím dál větší potřebu vymanit se ze závislosti na komerčních prodejích a ze živelné a organické galerie Fotografic vzít energii a nápady a přetavit je v serióznější a dlouhodobě udržitelnější výstavní instituci.
Důvodem pro nový směr galerie Fotografic bylo i galeristovo přesvědčení, že by bylo dobré dělat výstavy zajímavým začínajícím umělcům, a nikoliv pouze umělcům slavným a zavedeným, jejichž vystavená díla se snadněji prodají.
Výsledkem těchto vnějších vlivů i hledání nového směrování a způsobu provozování galerie byla idea přerodu galerie Fotografic v malou Kunsthalle, místo, kde by bylo vystavováno umění primárně nikoliv za účelem prodeje, ale především kvůli prezentaci děl samotných.
Z této částečně plánované a částečně vynucené změny vycházela i nutnost hledat jiné zdroje financování. To postupně přivedlo Fojtka k myšlence začít získávat peníze na provoz jeho výstavního prostoru z grantů. Tento krok umožnil vymanit se ze závislosti na komerčních prodejích, navíc byly tyto granty dostupné i v době ekonomické krize.
Celý proces proměny struktury financování nakonec došel až do stavu, ve kterém se galerie nachází v současné době, kdy je velká většina peněz potřebných na její provoz získávána z grantů a výstavy nejsou prezentovány jako prodejní.

Tato zásadní změna ve financování vyvolala i změny provozní. Z punkového období přešel Fotografic do období větší strukturovanosti a detailnějšího plánování. Důvodem byla zejména nutnost uvádět v žádostech o granty výstavy, které byly v rámci daného grantového období zamýšleny. To znamenalo mít typicky roční plán výstav, který byl uveden v žádosti o grant, a ten následně také naplnit.
Z dnešního pohledu se proměna galerie Fotografic odehrála zcela přirozeně a bez větších komplikací, a tak bylo umožněno další fungování jedinečného výstavního prostoru v centru Prahy zasvěceného fotografii.

2_5 SOUČASNOST

V současné době je galerie Fotografic etablovaným a respektovaným výstavním prostorem na pražské výtvarné i galerijní scéně s významným přesahem za obor fotografie, který byl od založení leitmotivem výstav zde prezentovaných.
Získávání grantů, hledání a oslovování umělců, instalace výstav a další činnosti spojené s provozováním galerie Fotografic začaly v posledních letech narůstat z hlediska potřebného času do takových rozměrů, že nebylo možné dále všechny tyto činnosti obstarávat prací jednoho člověka. Z tohoto důvodu se Martin Fojtek v roce 2017 rozhodl přibrat k sobě nového spolupracovníka, který by v galerii pracoval. Zorganizoval malé výběrové řízení, jehož podmínky zveřejnil na internetu, sociálních sítích a v komunitě fotografů, umělců a teoretiků umění. Ohlas předčil očekávání a sešlo se velké množství životopisů. Pro galerii Fotografic se Fojtkovi nejlépe jevila studentka Fakulty umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Jmenovala se Tereza Bonaventurová. Ta nabídku práce v galerii Fotografic přijala a od té doby se významným způsobem podílí na veškerých uměleckých i provozních činnostech galerie Fotografic.

002 Interiér galerie

003 Stříbrná ulička

004 Pohled ze dvorku do galerie

005 Vchod do galerie

3 VÝSTAVNÍ ČINNOST

Galerie Fotografic měla od svého vzniku jasné zaměření na fotografii. Bližší vymezení a definování oblasti umění, které se chtěl galerista a kurátor Martin Fojtek věnovat, se vyvíjelo postupem času. Primární zasvěcení médiu fotografie bylo zřejmé již při první vernisáži z názvu nového kulturního prostoru. Fotografie jako médium i fotografie jako umělecká disciplína je však velice široký pojem. To je vidět i na viditelném posunu kurátorského zaměření galerie, ke kterému v průběhu 15 let existence této instituce došlo.
Jak již bylo uvedeno v předešlých kapitolách, byla zejména v prvních letech galerie jasně patrná fascinace zakladatele undergroundovým pojetím galerií v newyorkské Chelsea, živelností a absencí hranic a definovaných struktur a škatulek. Tento přístup se v průběhu následujících let ovlivněn vnějšími faktory i vývojem vnitřního vnímání a cítění galeristy Martina Fojtka vyvíjel.
Počátek nového milénia byl dobou, kdy se fotografické výstavy odehrávaly v Pražském domě fotografie, vznikla Leica Gallery Prague (2002) sídlící nejprve v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu a potom ve Školské ulici v Praze 2 nebo galerie Langhans (působící v letech 2003-2011). Fotografickým výstavám byla zasvěcena i galerie Velryba v Opatovické ulici, kde se odehrávaly výstavy studentů FAMU a dalších mladých fotografů. Na své založení naopak ještě čekala Fotograf Gallery. V této společnosti si galerie Fotografic zcela jistě velmi přirozeně našla své místo, lépe řečeno oblast fotografie a s ní spojeného umění, kterou se zabývá. Nešlo tedy o hledání, co vystavovat způsobem, kdy se člověk podívá na jiné galerie a snaží se zaplnit mezeru, najít část umění, které ještě běžně vystavováno není, případně o rozhodnutí typu „dělat to jinak než ti a ti, nebýt jako oni.“ Martin Fojtek k tomu říká: *„Na českém galerijním i uměleckém světě mi vadí, jak se všichni mají potřebu vůči sobě vymezovat. Mě tohle bylo strašně cizí, jak se lidi vymezovali. I vůči nám se někteří vymezují, ale mě je to nějak jedno.“* [1]
S provozem galerie Fotografic jsou nedílně spojené i další aktivity. Ať už se jedná například o doprovodné akce jako je například promítání filmů tematicky spřízněných s vystavovanými díly, účast na Fotograf festivalu nebo pořádání filmového festivalu Plan9, který se řadu let v prostorách galerie pravidelně konal, jsou to vždy aktivity rozšiřující povědomí kulturní veřejnosti.

3_1 KURÁTORSKÉ POJETÍ GALERIE

Kurátorské ukotvení je nejdůležitější charakteristikou každého výstavního prostoru. Obvykle je velmi ovlivněno osobou samotného kurátora nebo galeristy, který v realizaci výstav zhmotňuje své představy o pohledu na umění, na témata, kterými se vystavovaná díla zabývají, a na způsob jejich prezentace.
Kurátorské vedení galerie Fotografic je od začátku nedílně spojeno s osobností zakladatele a galeristy Martina Fojtka. Ten po většinu doby fungování galerie výstavy kurátorsky vedl sám, od roku 2017 tak činí společně s Terezou Bonaventurovou. V souvislosti s kurátorským provedením jednotlivých výstav ovšem nelze opomenout ani vliv samotných vystavujících umělců na výslednou podobu instalací. *„My se vždycky snažíme být takoví spolutvůrci té výstavy. Velmi často to funguje tak, že umělec přijde, chce něco vystavit a neví vlastně jakou formou, a my to třeba vymyslíme. A pak to cizelujeme a dohromady vymýšlíme a ono to funguje. Ve velké většině si s umělcem hrozně padneme a spolu vymyslíme celou tu výstavu. A to nás na tom baví,“* [2] říká k tomu Martin Fojtek.
Z pohledu ustálenosti a stability dané dlouhodobě setrvalou pozicí galeristy Martina Fojtka i na postu kurátorském by však bylo chybou podlehnout dojmu, že kurátorský výraz galerie Fotografic je nějakým způsobem rigidní a témata i styl zpracování výstav jsou v čase neměnná a opakující se. Naopak. Při pohledu na seznam výstav, jejich zpracování a na to, čím se tematicky zabývají, se nelze ubránit pocitu, že provedení jednotlivých výstav například v jednom kalendářním roce se od sebe velmi výrazně navzájem odlišuje. Při retrospektivním pohledu na celou dobu fungování galerie jsou jasně patrné i tematické a stylové posuny. *„Samozřejmě se snažíme, aby ty výstavy jako celek měly nějaký smysl, i když ta různorodost není špatná. To nám občas vyčítají, že máme roztříštěnou kurátorskou koncepci. Ale mně to připadá dobré, když člověk zkoumá i jiná média a přesahy fotografie,“* [3] dodává galerista.

3_1_1 Počátky galerie

V prvních letech po vzniku galerie Fotografic je při pohledu na seznam realizovaných výstav a na vystavená díla patrné jakési hledání, postupné tříbení stylu a vymezování směru, kterým se instituce chce ubírat. Ve velké míře jsou vystavovány abstraktní fotografie detailů, často jsou vystavené snímky založené na sytých barvách a barevných kontrastech. Přesah za médium fotografie je představován hojně prezentovanými kolážemi, často je vystavována i malba. Tematicky není kurátorský přístup příliš vyhraněn, výstavy nejsou vždy doprovázeny kurátorskými texty a je ponecháno na úsudku samotného diváka, aby si v nich našel svůj smysl. Toto období je možné datovat od otevření galerie v roce 2003 zhruba do roku 2008.

3_1_2 Vývoj kurátorského přístupu

Přibližně od roku 2009 je možné sledovat postupnou změnu v kurátorském přístupu, která pravděpodobně souvisí i s celkovou proměnou Fotograficu. Galerie přestává být závislá na příjmech za prodej vystavených děl a postupně přechází na financování výhradně pomocí grantů. S tím je spojená i nutnost výstavní projekty dlouhodobě plánovat a promýšlet celkovou výstavní koncepci instituce na několik měsíců či dokonce let. Výstavy působí výrazně propracovanějším dojmem a jsou bez výjimky doprovázeny kurátorskými texty.
V tomto období se začíná mezi vystavovanými díly více prosazovat inscenovaná fotografie a zejména fotografie, do které je dalším způsobem zasahováno. Nezřídka jsou prezentovány rovněž objekty, ať už s využitím fotografického média nebo bez, nadále je pak často přítomná malba a koláže. Řada výstav diváka přímo zapojuje do instalace a nenechává ho jen v pozici pasivního pozorovatele. Obecně se zvětšuje prostor pro umělecké experimenty. U jednotlivých výstav je kladen důraz na nápaditost a originalitu instalace, která je často výsledkem společného přemýšlení autora a kurátora.
Výstavami jsou často otevírána zásadnější témata nutící návštěvníka galerie k hlubšímu zamyšlení a hledaní si vlastní cesty k dané problematice skrze vystavená díla. Záběr kurátorského přístupu je nadále velmi široký, jsou reflektovány aktuální společenské problémy pomocí rozměrných instalací i niterný svět autorů skrze optiku subjektivního dokumentu. V porovnáním s prvními roky provozu galerie jsou ovšem témata jednotlivých výstav jasně ohraničená a definovaná. Nejvýraznější změnou oproti počátkům je postupné zvyšování důrazu na koncept každé výstavy a vystavených děl, který se z hlediska významu dostává na stejnou úroveň jako jejich vizuální stránka. Obecně lze říci, že výstavy stále častěji nabízejí návštěvníkům přesah daleko za médium fotografie a jeho vizuální stránku.

1 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.
2 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.
3 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

3_1_3 Současnost

V současné době je galerie Fotografic výstavní institucí s jasným zaměřením na ucelené tematické projekty s výrazným přesahem za hranice média fotografie. Kurátoři pořádají výstavy renomovaným umělcům, ale velmi se jim daří zahrnovat do výstavního plánu i často neprávem opomíjené autory, kteří na svoji životní výstavu teprve čekají a kteří se často prosadí vzápětí. Důraz je kladen jak na jedinečnost zpracovávaných témat, tak na jejich provedení a instalaci.
Oproti jiným fotografickým galeriím i dalším výstavním prostorům má galerie Fotografic, co se týče obsahu i formy, velmi široký záběr. Právě tento přístup galerii umožňuje návštěvníky neustále překvapovat, klást jim podstatné otázky a nutit k přemýšlení. Takto kurátoři Fotograficu zprostředkovávají do Česka nový a svěží přístup, v němž fotografie nemusí být vnímána jen jako objekt visící na galerijní zdi, ale je prezentována jako živé a vyvíjející se médium. A je jedno zda směrem k videu, instalaci nebo jiné formě. Z hlediska kurátorů galerie je důležité, aby výstava měla co říci a návštěvník galerie odcházel obohacen.
„Kdyby člověk vystavoval jenom klasickou fotku, tak by to nebylo tak roztříštěné, ale to mě asi nebaví. Mně se líbí, když umělec hledá jiné cesty, celé se to mění, vyvíjí, a já neříkám, že je to všechno správně, ale to hledání je dobré,“ [4] říká k tomu Martin Fojtek.
Zároveň přes všechnu různorodost, myšlenky za jednotlivými projekty, energii a zaujetí, které si tento přístup žádá od návštěvníka, zůstávají výstavy v galerii Fotografic srozumitelné. Není snahou vydávat realizované výstavy za něco, co nejsou, a přistupovat k divákům povýšeně. Výstavy nepůsobí, že by bylo jejich skrytým účelem diváka traumatizovat tím, že se v prezentovaném tématu nebo formě nevyzná či jim zcela neporozumí, ať již z jakéhokoli důvodu. Naopak pozitivní přístup zcela jasně převažuje a snaha předat prostřednictvím vystavených děl návštěvníkovi galerie nějaké sdělení či ho motivovat k přemýšlení o určitém tématu je zřejmá. Stejně velký důraz jako na vizuální stránku vystavených fotografií či jiných exponátů je kladen i na jejich instalaci.

3_2 VYSTAVUJÍCÍ

Výběr vystavovaných umělců a výběr vystavovaných děl, načasování jednotlivých výstav, objevování nových jmen neznámých na umělecké scéně, to jsou všechno faktory, které zásadním způsobem ovlivňují samotný charakter galerie, její styl a oblast umění, v níž se profiluje. Je proto pro dlouhodobě úspěšnou galerii zásadní.
V galerii Fotografic provádějí kurátorský výběr výstav s veškerou péčí. Tak, aby si udrželi nastavenou laťku kvality výstav, aby návštěvníci galerie odcházeli obohaceni a aby sami kurátoři byli s uskutečněnými výstavami spokojeni.
Samotné zdroje inspirace a jmen na budoucích výstavách prezentovaných umělců je možné rozdělit do tří oblastí. Jako první přirozeně každého napadne oslovování umělců žijících v Česku. Nezanedbatelná část vystavovaných děl již od začátků galerie ovšem pochází i od zahraničních umělců a třetí zdroj nápadů na nové výstavy vychází z globálního uměleckého podhoubí, z nějž se hlásí umělci z nejrůznějších zemí světa na vypsané open-cally.
Galerie nemá žádné pravidlo, kterým by určovala, kolik výstav ročně bude realizováno tuzemským umělcům a kolik zahraničním. Co bude nakonec vystaveno, je zcela podřízeno kvalitě jednotlivých projektů.

3_2_1 Přímé oslovování umělců působících v Česku

Snahou kurátorů galerie Fotografic není zaměřovat se na umělce, kteří jsou zrovna na vrcholu popularity, ale naopak vyhledávat umění, které má velký potenciál a zaslouží si být více prezentováno. Nejednou se tak ve Fotograficu podařilo uspořádat výstavu umělci, který vzápětí výrazně zazářil na mezinárodní scéně. Příkladem může být výstava Kimochi: Postele a pokoje fotografky Libuše Jarcovjákové, která byla ve Fotograficu prezentována nedlouho před její velkým mezinárodním úspěchem na festivalu v Arles.
Galerie Fotografic však není zapovězena ani etablovaným autorům, kteří přinášejí do fotografie inovativní přístupy, posouvají hranice tohoto média a snaží se rozšiřovat povědomí o nových cestách, jež nejsou v Česku, zemi se silnou tradicí klasického dokumentu, zcela obvyklé. V minulosti tak měli v galerii výstavu například Milota Havránková, Miro Švolík nebo Tomáš Pospěch.
Vystavování tuzemských umělců má z hlediska logistiky nesporné výhody v tom, že odpadá někdy komplikovaný transport prezentovaných děl, pro galeristu je možné se se všemi osobně sejít a koncept výstavy společně vymyslet. Přesto toto není kritériem pro výběr uměleckých projektů, což dokládá fakt, že například na rok 2020 byly ve valné většině plánovány výstavy umělcům zahraničním.
Nápad na upořádání výstavy se často zrodí v hlavě kurátorů Fotograficu v momentě, kdy vidí zajímavou výstavu a umělecký styl autora se jim zdá vhodný i pro vystavení v jejich galerii. Následně umělce osloví a společně vyberou obvykle nějaký jiný výstavní soubor k prezentaci na historických zdech ve Stříbrné ulici. Celkový koncept výstavy je pak postupně tvořen za přispění jak umělce, tak kurátorů, či ideálně v jejich synergii.
Pro hledání začínajících umělců je důležitá spolupráce galerie s uměleckými vysokými školami. Kurátoři pravidelně navštěvují klauzury a prezentace diplomových prací a aktivně hledají nové tváře, jejichž umění by bylo vhodné k vystavení ve Fotograficu.

3_2_2 Oslovování umělců ze zahraničí

Na podobném principu popsaném s umělci žijícími v Česku je založeno i oslovování umělců v zahraničí. Velkým zdrojem inspirace jsou zahraniční výstavní instituce, které kurátoři Fotograficu navštěvují. Pakliže je zaujme nějaký prezentovaný projekt, osloví dotyčného autora. V případě jeho zájmu se s ním na dálku domluví na souboru nebo uměleckém díle, které by se pro výstavu ve Fotograficu hodilo, a na konceptu celé výstavy. Samotný umělec se pak v některých případech zúčastní vernisáže.
Tímto způsobem byly v minulosti v galerii Fotografic vystaveny například i díla od tvůrců, které Martin Fojtek objevil na Benátském bienále. *„Většinou se vyplatí napsat, občas to člověka překvapí, že umělec, který má výstavy v Benátkách na Bienále, souhlasí s výstavou u nás ve Fotograficu. Většinou jsou rádi,“* [5] říká k tomu galerista.
Z popsaného způsobu oslovování zahraničních umělkyň a umělců těží nejen samotná galerie Fotografic, která takto výrazně obohacuje svůj výstavní plán. Pozitivní vlivy má vystavování zde neznámých autorů především na českou kulturní veřejnost i umělce žijící v Čechách. Rozšíření kulturních obzorů, načerpání inspirace, absorbování nových témat, to jsou jen některé z nich. České galerie a české výtvarné umění tak mohou lépe držet krok a být v kontaktu se světovým uměleckým děním.

4 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

5 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

3_2_3 Open-cally

Open-cally se pro galerii Fotografic ukazují také jako velmi dobrý a bohatý zdroj nových a v Česku případně i ve světě neznámých autorů a autorek.
Na první open-call vypsaný pro roky 2018 – 2019 se přihlásilo kolem 150 lidí, na druhý open-call pro rok 2020 se přihlásilo 120 lidí. Podle slov Martina Fojtka je více než třetina došlých projektů na takové úrovni, že z nich probíhá výběr jednoho nebo dvou finalistů. *„Z toho už je těžké vybrat, jsou to dobré projekty, srovnatelné, z ciziny i z Čech,“* [6] dodává Fojtek.
Odpovědi na vypsané open-cally docházejí do galerie z celého světa. Austrálie, Jižní Korea, Německo, Francie, Británie, Ukrajina. To jsou jen některé z nejčastěji zastoupených zemí, odkud směřují umělecké projekty do open-callů galerie Fotografic.
Vypsané výzvy na vystavení nových projektů se šíří samozřejmě po internetu a sociálních sítích, ale šíří je i světové fotografické časopisy. Na počtu došlých projektů z celého světa je vidět nejen jeho propojenost, ale i dobré jméno galerie Fotografic jakožto kvalitní výstavní instituce, ve které je pro umělce dobré, svá díla prezentovat.
Od roku 2019 galerie také jednou ročně umožňuje realizovat výstavu začínajícímu umělci v rámci projektu Fotografic Startup. Ten je určen studentům uměleckých škol nebo čerstvým absolventům. Výstava je uvedena jako první ve výstavní sezóně. V prvním ročníku tohoto typu projektu byl uveden soubor Palác studenta Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě Jana Pecháčka.

3_3 DOPROVODNÉ AKCE

Výstavy jsou v galerii Fotografic často doprovázeny dalšími kulturními setkáními, která dojem ze samotných vystavených děl rozšíří, doplní, případně uvedou do dalších, mnohdy nečekaných, souvislostí. Kromě obligátních vernisáží s účastí umělců a umělkyň jsou běžná promítání filmů nebo komentované prohlídky. V minulosti se v prostorách galerie konal i festival experimentálního filmu nazvaný PLAN9. Galerie Fotografic byla v minulosti také součástí pražského Fotograf festivalu.

3_3_1 Vernisáže

Vernisáže jsou pro kulturní veřejnost jedinečnou příležitostí setkat se přímo s vystavujícím umělcem, zeptat se ho na podrobnosti a nuance vztahující se k vystaveným dílům, navázat s ním přímý kontakt a potkat komunitu lidí, které zajímá stejný druh umění. Vystavující naopak získá možnost potkat se se svým publikem a z první ruky prožít zájem o svou práci.
Nejinak tomu je i v galerii Fotografic. Vernisáže zde probíhají v přátelském duchu a v neformální atmosféře. Úvodní slovo mají obvykle kurátoři Martin Fojtek a Tereza Bonaventurová, poté dostane možnost promluvit o vystaveném díle i vystavující umělec či umělkyně. Snahou kurátorů je ke každé výstavě rozpoutat na vernisáži k výstavě diskusi. Následuje volný program se spoustou inspirativních rozhovorů mezi účastníky vernisáže, které tradičně hudebně doprovází DJ Filip z Radia 1.

6 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

3_3_2 Komentované prohlídky

Od počátku provozu galerie ve Stříbrné ulici je snahou Martina Fojtka doprovázet výstavy kromě vernisáží i dalšími událostmi, které by obsah výstav návštěvníkům více přiblížily, případně jej uvedly do souvislostí.
Tradiční komentované prohlídky nejsou pořádány pro každou jednotlivou výstavu, ale jsou uskutečňovány zejména v případech, kdy se k výstavě hodí ještě nějaké dovysvětlení, případně záleží také na tematické obsáhlosti prezentovaného tématu. Roli hrají také časové možnosti jednotlivých autorů. Po vernisážích se jedná o další událost, kdy má veřejnost možnost setkat se přímo s vystavujícím umělcem nebo umělkyní a dozvědět se více o vystavených dílech, jejich významu a vzniku. Komentovaná prohlídka v nedávné době proběhla například v rámci monumentální instalace Andrey Sobotkové nebo při výstavě fotografií Libuše Jarcovjákové.

3_3_3 Kino Fotografic

Tradiční se již v galerii Fotografic stalo i doprovázení výstav večery, kdy jsou promítány snímky, které s tématem nebo provedením výstavy souvisejí. Kurátoři galerie chtějí tímto způsobem posunout téma prezentované na výstavě dál, umístit ho do širších souvislostí, případně ho vidět z jiného úhlu či perspektivy. Tento přístup je možné ilustrovat například u realizované výstavy Valentyna Odnoviuna zabývající se zkoumáním represivních režimů prostřednictvím abstraktních snímků z věznic pro politické vězně, kdy jsou prezentovány průzory pro dozorce ve dveřích jednotlivých cel. Jako doprovodný film byl k tomuto tématu promítán snímek The Great Hack zabývající se společností Cambridge Analytica, která se stala nechvalně známou v souvislosti se zpracováním dat ze sociálních sítí v době volby amerického prezidenta.
Návštěvníci mají mnohdy možnost shlédnout jak známé, tak alternativní filmy, o jejichž existenci by se jinou cestou stěží dozvěděli. Právě film, o jehož existenci neměla řada diváků dříve tušení, se promítal například v rámci doprovodného programu výstavy Libuše Jarcovjákové uskutečněné v roce 2018. Vzhledem ke vztahu autorky k německé metropoli Berlínu, kde v 80. letech žila v emigraci a kde vytvořila významnou část svého fotografického díla, se promítal film B-Movie: Zvuk a rozkoše Západního Berlína, snímek popisující život umělecké subkultury 80. let ve městě rozděleném železnou oponou.
Jako doplnění výstavy Sexy dívka v lese uskutečněné v roce 2017, na které byly prezentovány stereoskopické diapozitivy neznámého autora, byl promítán snímek Hledání Vivian Maier. V něm je zachycen známý příběh o objevení této nesmírně plodné autorky s originálním pohledem na svět až po její smrti, což korespondovalo s prezentovanou výstavou.
V roce 2019 pak byl v rámci výstavy rakouského fotografa Gregora Sailera nazvané Potěmkinovy vesnice, na které prezentoval obsahově vyprázdněné kopie nejrůznějších známých míst z celého světa, uveden film Kopie štěstí zabývající se touto tématikou.

3_3_4 PLAN9 – Festival experimentálního filmu

Projekce filmů se v minulosti v prostorách galerie Fotografic odehrávaly i při jiné příležitosti než jako doprovodný program výstav popsaný v minulé podkapitole. Jednalo se o festival experimentálního filmu nazvaný PLAN9. Jeho název byl odvozen od legendárně špatného filmu Ed Wooda Plan 9 from Outer Space.
Festival se poprvé uskutečnil v roce 2006 a následně každým rokem až do roku 2011. Festival byl pravidelně uváděn v podzimních sychravých měsících listopadu a prosinci a v útrobách galerie nabízel divákům novinky ze světa experimentálního filmu, a to jak českého, tak zahraničního. Na programu bývaly také komponované večery, profilové večery zaměřené na jednotlivé experimentální tvůrce nebo filmové hudební performance.
Festival byl rovněž vítanou příležitostí pro prezentaci filmů vytvořených v rámci uměleckých vysokých škol a byly na něm promítány filmy například z pražské FAMU, UMPRUM nebo Katedry fotografie Univerzity J. E. Purkyně z Ústí nad Labem.
Zatím poslední ročník festivalu byl zorganizován po dvouleté odmlce v roce 2014. Vzhledem k tomu, že se tento filmový festival postupně rozrostl a začal být mezi kulturní filmovou veřejností známý a hojně navštěvovaný, byl stále náročnější na organizaci. To vedlo k rozhodnutí organizátorů z časových a kapacitních důvodů tuto aktivitu probíhající v rámci galerie Fotografic utlumit, není však vyloučeno, že bude festival v budoucnu k radosti příznivců experimentálního filmu znovu obnoven.

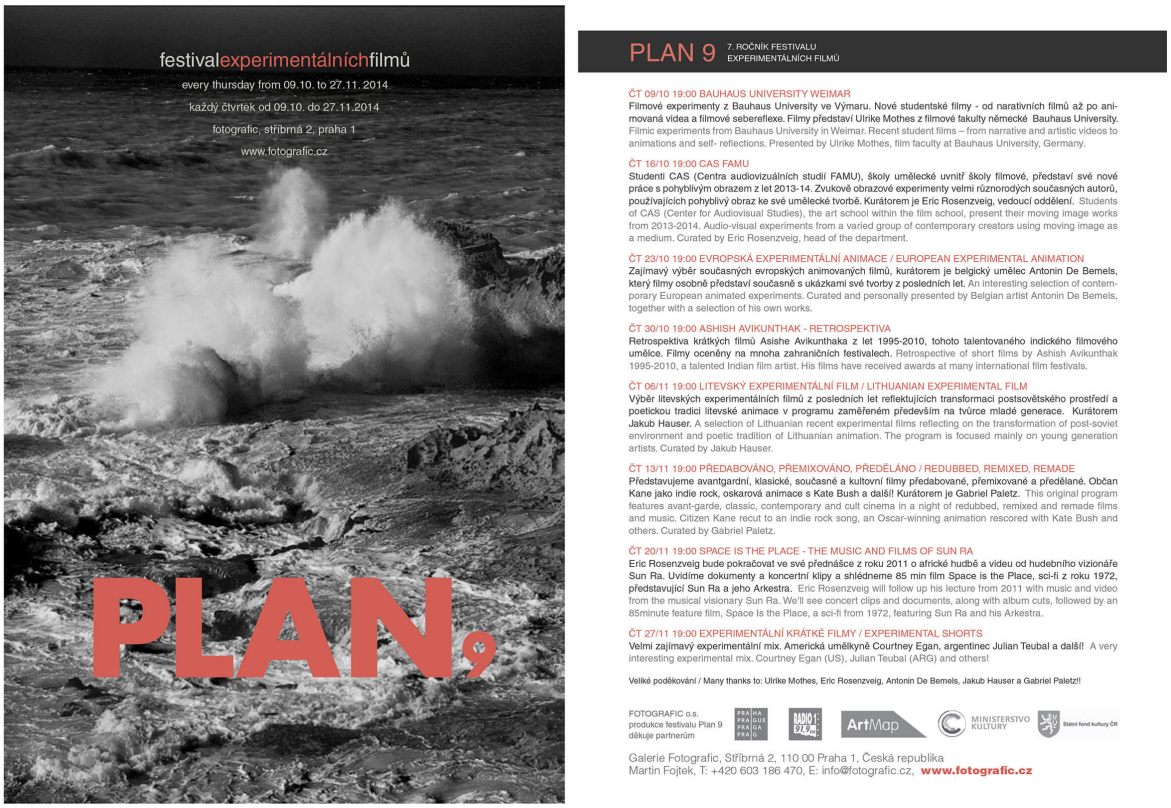

006 Ukázka letáku s programem posledního ročníku festivalu PLAN9
zdroj: www.fotografic.cz

3_3_5 Spolupráce s dalšími institucemi

Galerie Fotografic byla již od doby svého založení otevřená spolupráci s jinými uměleckými a kulturními institucemi. Výsledkem bylo její zapojení do celé řady kulturních projektů jako jsou například pražský Fotograf festival, Betlémská kulturní noc nebo Noc literatury. To mimo jiné vedlo k intenzivnímu propojování fotografie a výtvarného umění s jinými druhy umění, ať už to byla literatura, scénografie nebo hudba.
Pražský Fotograf festival se odehrává tradičně v průběhu října již od roku 2013 a primárně se zabývá průniky fotografie a současného umění. Galerie Fotografic se do festivalu zapojila v roce 2015 a v roce 2018. Výstava prezentovaná v rámci festivalu v roce 2015 měla název Tak blízko, tak daleko. Představila se na ní pětice autorů – studentů nebo absolventů Ateliéru fotografie FUD UJEP v Ústí nad Labem – osobně zaměřenými subjektivními fotografiemi. V roce 2018 se galerie Fotografic do festivalu zapojila znovu, a to konkrétně výstavou Libuše Jarcovjákové Kimochi: Postele a pokoje. Součástí byla i komentovaná prohlídka s autorkou nazvaná Neustlané postele.
Galerie se zapojila také do Betlémské kulturní noci, kulturního festivalu, v jehož rámci byly propojeny kulturní instituce a podniky v okolí Betlémského náměstí. Při jeho realizaci byl kladen důraz na zvýšení sousedské sounáležitosti místních obyvatel v této turisticky exponované části města.
Propojení vizuálního umění s literaturou pak bylo vyzkoušeno v rámci Noci literatury v roce 2018. Přímo v prostorách Fotograficu se uskutečnilo čtení z románu Tamangur švýcarské básnířky a prozaičky Lety Semadeni.
Galerie Fotografic se v minulosti dále účastnila například Pražského Quadriennale.
V současné době galerie neuvažuje o účasti na veletrzích s uměním, která by měla význam zejména z hlediska případných prodejů uměleckých děl. Vzhledem k současnému zaměření galerie, které je nekomerční a klade důraz především na samotnou výstavní činnost, není tato účast nezbytná.

LIBUŠE JARCOVJÁKOVÁ

KIMOCHI: POSTELE A POKOJE / KIMOCHI: BEDS AND ROOMS

vernisáž / opening: 6. 9. – 19h + DJ Filip Radio 1 + Betlémská kulturní noc
výstava / exhibition: 7. 9. – 21. 10. 2018 / otevřeno út–ne 13–18 h
komentovaná prohlídka v rámci Fotograf Festivalu: 3. 10. 2018

„Listuju svým životem. Vcházím do prázdných pokojů, vidím prázdné postele. Vidím pokoje plné divných věcí, postele ve kterých spí divní lidé. Cizí pokoje v cizích městech. Přechodný domov, hotel, ubikace. Postele, kde mi bylo dobře. Nebo taky ne. Už nevím, kde to bylo, kdo tam se mnou byl. Zůstal jen obraz. Obrazy." Libuše Jarcovjáková
Undergroundová autorka mnohých literárních i fotografických deníku z 80. let se sama popisuje takto: "Fotografka, učitelka fotografie. Chodím a dívám se. Prošla jsem mnoha životními zkušenostmi, mám za sebou pády i vzestupy. Stala jsem se součástí různých společenství – snad kvůli jisté dávce empatie, která ke mně patří. Fotografovala jsem a fotografuji pořád a všude. Výsledkem je cosi jako kontinuální subjektivní dokument, často autobiograficky laděný."
Libuše Jarcovjáková (*1952, FAMU), undergroundová autorka mnohých literárních i fotografických deníku z 80. let, v Galerii Fotografic představí formou velkoformátové projekce s unikátním hudebním doprovodem dosud nepublikovaný projekt Kimochi: Postele a pokoje, který i přes svou nahodilou strukturu vykazuje prvky unikátního časosběrného dokumentu. Výstava probíhá v rámci Fotograf Festivalu. www.jarcovjakova.com

"I page through my life. I enter empty rooms, and see empty beds. I see rooms full of strange things, beds in which strange people sleep. Foreign rooms in foreign cities. Temporary homes, hotels, sleeping quarters... Beds in which I felt good. Or sometimes not. I don't remember where it was, who was there with me. All that remains is an image. Images." Libuše Jarcovjáková
The underground author of many literary and photographic diaries in the 1980s, describes herself as follows: "I am a photographer and a teacher of photography. As I pass through various landscapes, wondrous strange images emerge. I have indulged in out-of-the-ordinary life experiences. I have become a part of different social groups – probably because of my empathy – which is an important part of my personality and gives me an endless source of visual stories to tell. I took volumes of images which turned out to be a kind of continuous subjective documentary with an apparent autobiographical impact."
Libuše Jarcovjáková (* 1952, FAMU), the underground artist and creator of many literary and photographic diaries from the 1980s. Her so far unpublished project Kimochi: Beds and Rooms will be presented in Fotografic in the form of large-format projection, which, despite its random structure, features elements of a unique time-lapse documentary. The exhibition is part of Fotograf Festival. www.jarcovjakova.com

GALERIE FOTOGRAFIC
Stříbrná 2, 110 00 Praha 1, +420 603 186 470, info@fotografic.cz, www.fotografic.cz

007 Pozvánka na výstavu Libuše Jarcovjákové Kimochi: Postele a pokoje
zdroj: www.fotografic.cz

3_4 VIZUÁLNÍ STYL

Pro každou kulturní instituci je žádoucí mít svůj vlastní grafický styl a ten udržovat, případně čas od času modernizovat a obměňovat. Pomůže to komunikaci s jejím obecenstvem, zároveň je to určité jasné sdělení pro diváka, základní informace o tom, co asi tak může od instituce, v tomto případě galerie, čekat.
To, jak galerie působí na diváka, je souhrnem nesčetného množství jednotlivých elementů od interiéru, přes webové stránky až po pozvánky na výstavu nebo logo galerie. V galerii Fotografic byla snaha, aby všechny tyto divákem vnímané vizuální podněty byly ve vzájemném souladu, případně se vhodným způsobem doplňovaly.

3_4_1 Logo galerie

Současné logo galerie vytvořil grafik a fotograf Radim Žůrek v roce 2014. Tak jak bylo navržené, koresponduje s industriálním duchem interiéru Fotograficu, s jednoduchými zdmi bez omítky, kovovými dveřmi a rámy oken a litou betonovou podlahou.

008 Logo galerie Fotografic – pozitiv
zdroj: www.fotografic.cz

3_4_2 Webové stránky

S industriální historií prostoru galerie Fotografic je v souladu i jednoduchý a přehledný design webových stránek. Ty byly v roce 2020 představeny v novém designu a poskytují všechny potřebné informace o dění v galerii. Rovněž nabízejí velmi podrobně zpracovanou výstavní historii včetně anotace jednotlivých výstav a ukázek vystavených děl, případně pohledu do instalace.

3_4_3 Pozvánky na výstavy

Velmi typickým prvkem pro galerii Fotografic jsou pozvánky na výstavy tištěné na tvrdém kartonu, na němž je z jedné strany vždy stěžejní dílo instalace a z druhé je kurátorský text a podrobné informace o konkrétní výstavě.
Těmito tištěnými kartičkami tak vzniká něco na způsob katalogu, jímž je sice prezentován jenom zlomek z vystaveného, zato však originálním a pro galerii dnes již typickým způsobem. Pravidelní návštěvníci pak velmi často mají celé sbírky těchto pozvánek k jednotlivým výstavám. *„Od té doby, co jsou pozvánky na tvrdém kartonu, tak jsou poměrně nákladné, ale vyplatí se do toho investovat. Je to to jediné, co po výstavě zbyde. A je to pro galerii již charakteristické a hodí se to k jejímu prostředí,“* [7] shrnuje Martin Fojtek. Ten je také autorem grafické podoby pozvánek.

3_4_4 3D Matterport sken výstav

Kurátoři galerie se v roce 2020 rozhodli pro pořizování 3D skenu všech budoucích výstav pomocí technologie Matterport. Ta umožní zachytit instalaci výstavy tak, aby při jejím virtuálním procházení byly znatelné i detaily vystavených děl. Takto se podaří zpřístupnit prostory galerie nejen v době jejího uzavření, ale 3D skeny jednotlivých výstav budou k dispozici pro návštěvníky webových stránek i po skončení výstav samotných. Tato technologie je používána zejména zahraničními galeriemi, ve Fotograficu byla poprvé vyzkoušena na výstavě Jense Kleina a umožnila virtuální návštěvy galerie v době pandemie Covid-19.

[7] Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

3_5 PR A PROPAGACE GALERIE

Jako zavedená a řadu let působící galerie na pražské kulturní scéně má Fotografic svůj okruh stálých návštěvníků. Snahou však je nabídnout připravené výstavy všem, které by mohly zaujmout, je tudíž třeba oslovit i lidi, kteří galerie nenavštěvují pravidelně, či kteří je navštěvují zřídka či vůbec. K rozšíření informací o výstavách využívají primárně webové stránky galerie a sociální sítě, zejména Facebook a Instagram, informace jsou formou tiskových zpráv rozesílány i do celé řady médií.

3_5_1 Webové stránky galerie a newsletter

Na webu galerie je možné najít kromě podrobné historie proběhlých výstav i sekci News. V té jsou zveřejňovány pozvánky na připravované výstavy. Jejich součástí je stručná informace o příštím vystavujícím umělci i o samotné připravované výstavě, ukázka vystaveného díla a datum a čas vernisáže.
Podobně jako je sekce News zaměřená na návštěvníky galerie, tak pod odkazem Open-call nalezneme na webu galerie stránku pro umělce, kteří mají zájem odpovědět na výzvu k podání výstavních projektů. Kromě samotných výzev jsou zde uveřejňovány i výsledky proběhlých open-callů.
Pod odkazem Contacts se pak na webových stránkách galerie nabízí kromě samotných kontaktů na galerii i možnost přihlásit se k odebírání pravidelného newsletteru prostřednictvím emailu.
Návštěvnost webových stránek se pohybuje v řádu tisíců unikátních uživatelů ročně.
Newsletter je rozesílán na zaregistrované emailové adresy. Zájemci tak dostávají například informace o blížících se nových výstavách a jejich vernisážích. V zaslaném newsletteru jsou informace o tom, od kdy do kdy výstava bude trvat, kdy se koná vernisáž, ale nedílnou součástí zprávy je i kurátorský text o výstavě.

3_5_2 Sociální sítě

Facebookový profil galerie Fotografic sleduje v současné době více než 1600 lidí. Jsou na něm uveřejňovány informace o nových výstavách, fotografie z vernisáží i výzvy k zaslání projektů do vyhlášených open-callů. Prostřednictvím tohoto komunikačního kanálu se ke sledujícím dostávají například i fotografie z probíhajících instalací nových výstav, představení jednotlivých vystavujících autorů či odkazy na články a videa o výstavách ve Fotograficu uveřejněné v předních médiích. Tímto způsobem se udržuje kontakt mezi galerií a uživateli této sociální sítě, kteří se zajímají o umění, a rozvíjí se všeobecná informovanost o aktuálním dění v galerii.
Na Facebooku galerie rovněž využívá nabízené vytváření FB událostí. Ty vytváří typicky pro vernisáže nových výstav nebo doprovodné programy konané ve Fotograficu. Na tyto události je zván okruh příznivců galerie a informace se jejich prostřednictvím dále šíří po této sociální síti. V profilu událostí je samozřejmě uvedeno datum a čas konání akce, dále pak informace o výstavě, která se vernisáží otevírá.
Pro zvýšení dosahu facebookových příspěvků využívá galerie Fotografic v omezené míře také placenou propagaci na této sociální síti.
Na sociální síti Instagram, která je zaměřena na vizuální komunikaci, je galerie sledována téměř 600 uživateli. Na jejím profilu jsou sdíleny především fotografie z vernisáží a pohledy do instalace propagovaných výstav.

3_5_3 Tiskové zprávy

Tiskové zprávy jsou pravidelně rozesílány do všech důležitých médií a jejich účelem je upozornit na blížící se novou výstavu a její vernisáž. Kulturním novinářům jsou tam poskytnuty informace, které mohou dále využít ve svých článcích o aktuálním dění v hlavním městě. Případně jsou tyto tiskové zprávy impulsem pro natočení rozhovorů s vystavujícími umělci.

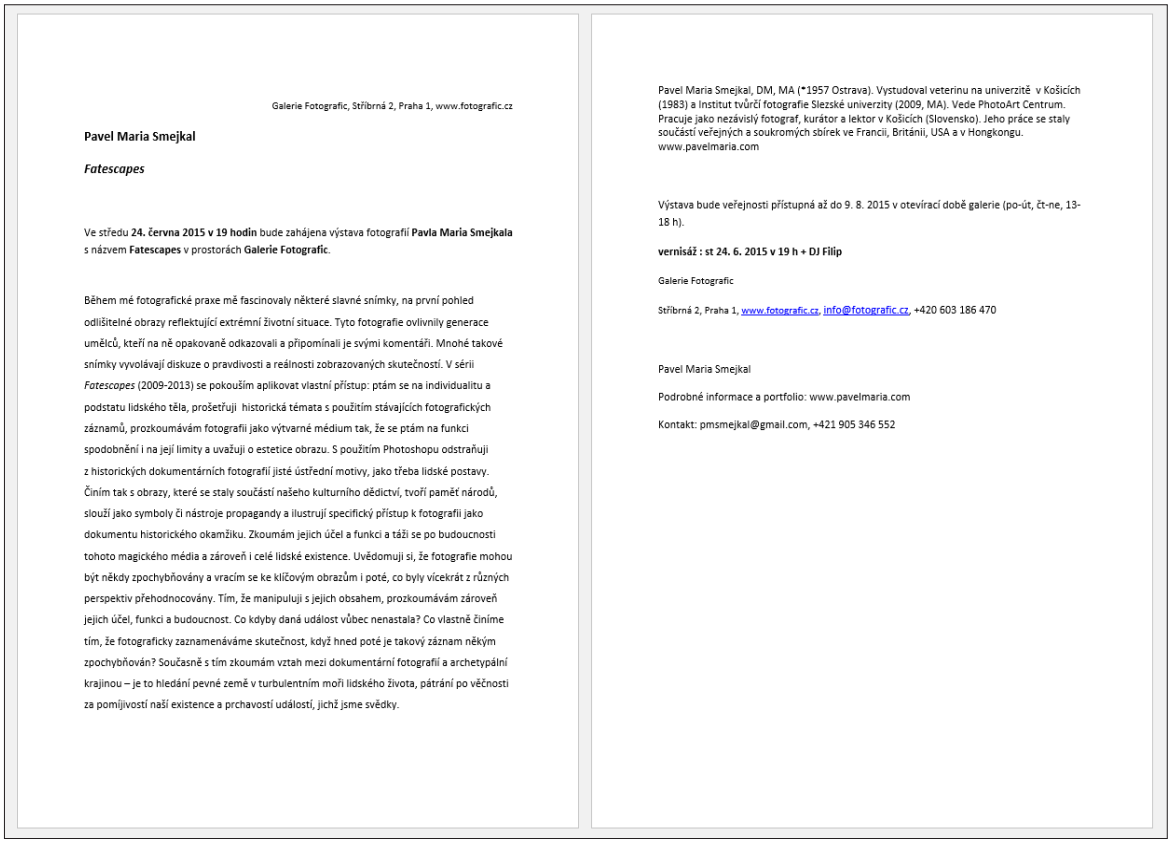

Galerie Fotografic, Stříbrná 2, Praha 1, www.fotografic.cz

Pavel Maria Smejkal

Fatescapes

Ve středu **24. června 2015 v 19 hodin** bude zahájena výstava fotografií **Pavla Maria Smejkala** s názvem **Fatescapes** v prostorách **Galerie Fotografic**.

Během mé fotografické praxe mě fascinovaly některé slavné snímky, na první pohled odlišitelné obrazy reflektující extrémní životní situace. Tyto fotografie ovlivnily generace umělců, kteří na ně opakovaně odkazovali a připomínali je svými komentáři. Mnohé takové snímky vyvolávají diskuze o pravdivosti a reálnosti zobrazovaných skutečností. V sérii *Fatescapes* (2009-2013) se pokouším aplikovat vlastní přístup: ptám se na individualitu a podstatu lidského těla, prošetřuji historická témata s použitím stávajících fotografických záznamů, prozkoumávám fotografii jako výtvarné médium tak, že se ptám na funkci spodobnění i na její limity a uvažuji o estetice obrazu. S použitím Photoshopu odstraňuji z historických dokumentárních fotografií jisté ústřední motivy, jako třeba lidské postavy. Činím tak s obrazy, které se staly součástí našeho kulturního dědictví, tvoří paměť národů, slouží jako symboly či nástroje propagandy a ilustrují specifický přístup k fotografii jako dokumentu historického okamžiku. Zkoumám jejich účel a funkci a táži se po budoucnosti tohoto magického média a zároveň i celé lidské existence. Uvědomuji si, že fotografie mohou být někdy zpochybňovány a vracím se ke klíčovým obrazům i poté, co byly vícekrát z různých perspektiv přehodnocovány. Tím, že manipuluji s jejich obsahem, prozkoumávám zároveň jejich účel, funkci a budoucnost. Co kdyby daná událost vůbec nenastala? Co vlastně činíme tím, že fotograficky zaznamenáváme skutečnost, když hned poté je takový záznam někým zpochybňován? Současně s tím zkoumám vztah mezi dokumentární fotografií a archetypální krajinou – je to hledání pevné země v turbulentním moři lidského života, pátrání po věčnosti za pomíjivostí naší existence a prchavostí událostí, jichž jsme svědky.

Pavel Maria Smejkal, DM, MA (*1957 Ostrava). Vystudoval veterinu na univerzitě v Košicích (1983) a Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity (2009, MA). Vede PhotoArt Centrum. Pracuje jako nezávislý fotograf, kurátor a lektor v Košicích (Slovensko). Jeho práce se staly součástí veřejných a soukromých sbírek ve Francii, Británii, USA a v Hongkongu.
www.pavelmaria.com

Výstava bude veřejnosti přístupná až do 9. 8. 2015 v otevírací době galerie (po-út, čt-ne, 13-18 h).

vernisáž : st 24. 6. 2015 v 19 h + DJ Filip

Galerie Fotografic

Stříbrná 2, Praha 1, www.fotografic.cz, info@fotografic.cz, +420 603 186 470

Pavel Maria Smejkal

Podrobné informace a portfolio: www.pavelmaria.com

Kontakt: pmsmejkal@gmail.com, +421 905 346 552

009 Ukázka rozesílané tiskové zprávy
zdroj: www.fotografic.cz

3_5_4 Propagace v médiích a mediální ohlasy na výstavy

Mediální propagace je založena zejména na tiskových zprávách zmíněných výše. Galerie nepoužívá placené články v médií, je tudíž ponecháno na samotných novinářích, co je z rozesílaných informací zaujme. Je obvyklé, že mediálně jsou více prezentované výstavy známějších umělců, s jejichž jmény se žurnalisté již dříve setkali než výstavy umělců začínajících. Pokud je některá z výstav významněji zmíněna v médiích, znatelně se to projeví na zvýšení její návštěvnosti. Příkladem pozitivního vlivu na počet návštěvníků výstav může být uveřejňování informací o probíhajících výstavách v sobotní příloze Lidových novin.
Recenze výstav nebo rozhovory s vystavujícímu umělci se pravidelně objevují ve veřejnoprávním Českém rozhlase na stanici Vltava, která se zaměřuje na kvalitní kulturu. Rozhovor v pořadu Mozaika měl z autorů nedávno realizovaných výstav například Tomáš Pospěch, Juraj Starovecký nebo Lukáš Tofan. S Libuší Jarcovjákovou, jejíž fotografie byly vystaveny na sklonku roku 2018 ještě před jejím velkým mezinárodním úspěchem na festivalu v Arles, byl odvysílán rozhovor na Českém rozhlase Radiu Wave.
Výjimkou nebývá ani reportáž o některé z výstav v České televizi, a to například v pořadu Události v kultuře na ČT Art nebo v pořadu Artmix.
Informace o aktuálních výstavách jsou rozšiřovány i prostřednictvím webů zaměřených na kulturu jako například Artalk.cz nebo Fullmoonzine.cz, pozvánky na výstavy jsou pravidelně i v Kulturním servisu rozhlasové stanice Radio 1, na webu Artmap.cz a v tištěné verzi ArtMap.

3_6 PRODEJ KNIH, KATALOGŮ A ZINŮ

Z galerie Fotografic si návštěvník může kromě dojmu ze shlédnutí výstavy odnést i autorské knihy nebo katalogy vztahující se k aktuálně i dříve vystavovaným autorům. Kromě toho jsou k prodeji i další knihy o fotografii či výtvarném umění, časopisy zaměřené na fotografii včetně zahraničních a řada fotografických zinů.

010 Stolek s knihami

4 PŘEHLED VÝSTAV GALERIE FOTOGRAFIC

V galerii Fotografic bylo za dobu její existence uspořádáno téměř sto výstav. Účelem této kapitoly je poskytnout přehled o tom, kteří umělci v rámci instituce vystavovali, jaké projekty byly prezentovány a kdy se výstavy uskutečnily. Byla rovněž sebrána data o typu prezentovaného média a o osobě kurátora každé jednotlivé výstavy. Vybrané výstavy, které byly ve spolupráci s kurátorem Martinem Fojtkem vybrány jako stěžejní, jsou rozebrány v kapitole následující.

Umělec / umělkyně	Název výstavy	Trvání výstavy	Kurátor	Médium
Martin Fojtek	*Close Distance*	2003	Martin Fojtek	Fotografie
Martin Fojtek, Cristian Del Risco	*Dreamless*	2004	Martin Fojtek	Koláž, malba, fotografie
Tomáš Bican	*Landscapes*	11. 11. 2005 – 31. 12. 2005	Martin Fojtek	Fotografie
Lucie Svobodová	*Hiddenland*	8. 3. 2006 – 9. 4. 2006	Martin Fojtek	Fotografie
Julian Teubal	*Untouchables*	8. 3. 2006 – 15. 4. 2006	Martin Fojtek	Koláž, malba, fotografie
Cristian Del Risco	*Solamente…*	8. 6. 2006 – 30. 6. 2006	Martin Fojtek	Koláž, malba, fotografie
Ladislav Vlna	*Balt*	28. 3. 2007 – 5. 4. 2007	Martin Fojtek	Fotografie
Ridel Calero	*Sombras*	19. 9. 2007 – 15. 10. 2007	Martin Fojtek	Fotografie
Niels Köhler	*Bůh s námi*	24. 10. 2007 – 15. 12. 2007	Martin Fojtek	Koláž, fotografie
Barbora Bálková	*Iluminata*	10. 11. 2008 – 9. 12. 2008	Martin Fojtek	Fotografie
Barbora Bálková	*Masky*	2008	Martin Fojtek	Fotografie
Michaela Petrů	*Hraj si se mnou*	10. 12. 2008 – 20. 01. 2009	Martin Fojtek	Objekty
Patrícia Madárová	*Secret Lives*	30. 5. 2009 – 28. 6. 2009	Martin Fojtek	Fotografie
Barbora a Radim Žůrkovi	*Domácí úkoly*	1. 7. 2009 – 31. 7. 2009	Martin Fojtek	Fotografie
Věra Stuchelová	*Hyperreality*	5. 8. 2009 – 20. 9. 2009	Martin Fojtek	Fotografie
Viktor Fischer a Alena Dvořáková, Martin Marenčin, Evžen Sobek, Karel Tůma	*Choice Choice*	13. 10. 2009 – 25. 11.2009	Martin Fojtek	Fotografie
Bohdan Holomíček	*Fotografie trochu jinak*	28. 11. 2009 – 31. 12. 2009	Martin Fojtek	Fotografie
Ivana Lomová	*Sesterstvo*	26. 3. 2009 – 30. 4. 2009	Martin Fojtek	Malba
Lina Nemeth	*Místa pobytu*	6. 5. 2010 – 5. 6. 2010	Martin Fojtek	Fotografie

Sylva Francová	*In panel*	10. 6. 2010 – 20. 7. 2010	Martin Fojtek	Fotografie
Barbora Bálková	*Přízraky*	23. 7. 2010 – 20. 9. 2010	Martin Fojtek	Fotografie
Reiko Imoto	*Křídla času*	1. 10. 2010 – 4. 11. 2010	Martin Fojtek	Fotografie
Erwin Staeheli	*Cesta*	6. 11. 2010 – 4. 12. 2010	Martin Fojtek	Fotografie
Evžen Sobek	*Modrý život*	6. 12. 2010 – 9. 1. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Katedra fotografie FAMU (Adéla Vosičková, Albert Grondahl, Eliška Šárková, Klára Žitňanská, Ludmila Kadlecová, Marcel Stecker, Michaela Čejková, Michal Adamovský, Michal Czanderle, Nikola Ivanov, Tereza Havlínková)	*MGZN*	29. 3. 2011 – 29. 4. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Dušan Šimánek	*Záznam*	3. 5. 2011 – 1. 6. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Thomas Brenner	*Chléb a hry*	3. 6. 2011 – 1. 7. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Bára Prášilová	*Concrete Island*	12. 7. 2011 – 31. 8. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Jitka Horázná	*Nedělní odpoledne II*	13. 9. 2011 – 25. 10.2011	Martin Fojtek	Fotografie
Juliana Křížová a Jakub Vlček	*Transcendence*	2. 11. 2011 – 4. 12. 2011	Martin Fojtek	Fotografie
Alexander Rodčenko	*Portréty levé fronty*	5. 12. 2011 – 19. 12. 2012	Martin Fojtek	Fotografie
Štěpánka Ročková	*Za půlnocí*	4. 4. 2012 – 15. 5. 2012	Martin Fojtek	Fotografie
IMG_SRC Collective	*Image Source*	26. 6. 2012 – 15. 8. 2012	Martin Fojtek	Objekty, malba, fotografie
Helena Goncalves	*Monchique*	26. 6. 2012 – 15. 8. 2012	Martin Fojtek	Fotografie
Anna Kazanova, Strange Party Orchestra	*Anna Kazanova Project and Strange Party Orchestra*	18. 8. 2012 – 25. 9. 2012	Martin Fojtek	Fotografie, Zvuk
Martin Mainer, Karolína Mainerová	*Sama doma*	2. 10. 2012 – 12. 11. 2012	Martin Fojtek	Malba, fotografie
Štěpánka Šimlová	*Andělé, koně a to ostatní*	20. 11. 2012 – 31. 12. 2012	Martin Fojtek	Objekty, malba, fotografie
Ondřej Roubík	*Matěj Snílek*	21. 3. 2013 – 25. 4. 2013	Martin Fojtek	Malba
Barbora Bálková	*Babičky*	30. 4. 2013 – 9. 6. 2013	Martin Fojtek	Objekty, fotografie
Michal Adamovský	*Krátký příběh o ostrově*	18. 6. 2013 – 17. 7. 2013	Martin Fojtek	Fotografie

Vilém Heckel	*Kouzlo minulosti*	24. 7. 2013 – 15. 9. 2013	Martin Fojtek	Fotografie
Martin Kámen	*Smrtihlav*	18. 9. 2013 – 21. 10. 2013	Martin Fojtek	Fotografie
Štěpán Grygar	*Fotografické záznamy*	29. 10. 2013 – 7. 12. 2013	Martin Fojtek	Fotografie
Milota Havránková	*Next Point*	26. 3. 2014 – 4. 5. 2014	Martin Fojtek	Fotografie
Pavel Hokynek	*Momentky*	6. 5. 2014 – 15. 6. 2014	Martin Fojtek	Koláž, fotografie
Branislav Štěpánek	*Slavné pornografie*	18. 6. 2014 – 3. 8. 2014	Martin Fojtek	Fotografie
Ondřej Roubík	*Extrospekce*	5. 8. 2014 – 9. 9. 2014	Martin Fojtek	Kresba
Eliška Kyselková, Katarína Támová	*Homage to Monica Cook*	11. 9. 2014 – 15. 10. 2014	Martin Fojtek	Fotografie
Edita Pattová	*Facebook*	21. 10. 2014 – 7. 12. 2014	Martin Fojtek	Malba
Attila Hazay	*Ztracená krajina*	9. 12. 2014 – 4. 1. 2015	Martin Fojtek	Fotografie
Jindra Viková	*Prchavé okamžiky*	25. 3. 2015 – 3. 5. 2015	Martin Fojtek	Koláže, objekty, fotografie
Barbora Bálková	*Odnikud nikam*	4. 5. 2015 – 10. 5. 2015	Martin Fojtek	Objekty, zvuky
Kristýna Erbenová	*V bezetmí*	12. 5. 2015 – 21. 6. 2015	Martin Fojtek	Fotografie
Pavel Maria Smejkal	*Fatescapes*	24. 6. 2015 – 9. 8. 2015	Martin Fojtek	Fotografie
Miro Švolík	*Paralelní světy*	12. 8. 2015 – 20. 9. 2015	Martin Fojtek	Koláže, fotografie
Fotograf festival (Lenka Balounová, Petra Bejdová, Kristýna Císařová, Denisa Dimitrovová, Vojta Nárovec)	*Tak blízko, tak daleko*	24. 9. 2015 – 11. 10. 2015	Silvie Milková	Fotografie
Çiğdem Çevrim, Marie Gourdain	*60 % of to 69*	14. 10. 2015 – 22. 11. 2015	Martin Fojtek	Objekty, fotografie
Suzanne Pastor	*Léta obskurnosti*	26. 11. 2015 – 3. 1. 2016	Martin Fojtek	Objekty, fotografie
Zuzana Halánová, Daniel Laurinc	*Ponořeni v čase*	24. 3. 2016 – 8. 5. 2016	Michaela Bosáková	Objekty, fotografie
Kolektiv autorů	*Always Personal*	9. 5. 2016 – 15. 5. 2016	Martin Fojtek	Fotografie
Dušan Kochol	*Portréty*	17. 5. 2016 – 26. 6. 2016	Martin Fojtek	Fotografie
Oto Skalický	*Horníci*	30. 6. 2016 – 7. 8. 2016	Martin Fojtek	Objekty, fotografie
Patrik Mikloš	*Inkarnace*	10. 8. 2016 – 16. 9. 2016	Martin Fojtek	Koláže, objekty, fotografie
Tomáš Chadim	*Zóna*	20. 9. 2016 – 13. 11. 2016	Martin Fojtek	Objekty, fotografie
Vilém Heckel	*Archiv Viléma Heckela*	15. 11. 2016 – 20. 11. 2016	Martin Fojtek	Fotografie

Jan Q. Maschinski		29. 11. 2016 – 30. 12. 2016	Martin Fojtek	Video
Eduardo Lara	*Doppelgänger*	29. 3. 2017 – 30. 4. 2017	Martin Fojtek	Malba
Julie Štybnarová	*Čas paměti*	9. 5. 2017 – 18. 6. 2017	Martin Fojtek	Fotografie
Robert Houzar	*Tlak*	21. 6. 2017 – 23. 7. 2017	Martin Fojtek	Koláž, objekty, fotografie, zvuk, video
Weronika Gęsicka	*Stopy*	28. 7. 2017 – 3. 9. 2017	Martin Fojtek	Fotografie
Dita Pepe	*Hárající fenka*	8. 9. 2017 – 15. 11. 2017	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Koláže, objekty, fotografie
Neznámý autor	*Sexy dívka v lese*	10. 11. 2017 – 30. 12. 2017	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie, video
Jan Dyntera	*Jak se posunout dál*	22. 3. 2018 – 6. 5. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Jan Jedlička	*Zimní cesta k moři*	9. 5. 2018 – 17. 6. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Stanislav Bříza	*Hitchhike US*	22. 6. 2018 – 22. 7. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Silke Koch	*After Gravity´s Rainbow*	25. 7. 2018 – 2. 9. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Objekty, fotografie
Libuše Jarcovjáková	*Kimochi: Postele a pokoje*	7. 9. 2018 – 21. 10. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie, video
Stefan Bircheneder	*Mimo provoz*	24. 10. 2018 – 25. 11. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Malba
Krůtí směs R.I.P. (Ivana Zochová, Robin Seidl, Josef Schorm a hostující Josef Málek)	*Prší*	30. 11. 3018 – 30. 12. 2018	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Objekty, zvuk, video
Jan Pecháček	*Palác (Fotografic Startup)*	28. 2. 2019 – 24. 3. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Gregor Sailer	*Potěmkinovy vesnice*	29. 3. 2019 – 11. 5. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Aňa Jakš	*Zadní sedadlo*	15. 5. 2019 – 16. 6. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Objekty, fotografie
Andrea Sobotková	*The Bear Has a Keen Sense That Enables It to Hunt at Dusk*	21. 6. 2019 – 28. 7. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Instalace, fotografie, zvuk, video
Juraj Starovecký	*Opuštěné hnízdo*	2. 8. 2019 – 8. 9. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie

Valentyn Odnoviun	*Architecture of Evidence*	11. 9. 2019 – 20. 10. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Tomáš Pospěch	*Češství*	24. 10. 2019 – 24. 11. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Lukáš Tofan	*Síla*	29. 11. 2019 – 31. 12. 2019	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Fotografic Startup: Dimitrivová, Kočvarová, Matoušek	*V zahradě*	26. 2 2020 – 13. 6. 2020	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Marek Šefrna	*Výsledný obraz reality je velice přesný*	19. 6. 2020 – 1. 8. 2020	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Henrik Spohler	*In Between*	8. 8. 2020 – 13. 9. 2020	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie
Jens Klein	*Talking Archives*	17. 9. 2020 – 31. 12. 2020	Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová	Fotografie

5 VYBRANÉ STĚŽEJNÍ VÝSTAVY

Vzhledem k charakteru a rozsahu práce nebylo možné se dopodrobna zabývat každou jednotlivou výstavou, která byla v galerii Fotografic uspořádána. Proto bylo ze seznamu všech výstav uvedeného v předchozí kapitole vybráno několik stěžejních projektů, jež byly v minulosti ve Fotograficu prezentovány, a ty byly do větší podrobnosti rozebrány v následujících podkapitolách.
Účelem bylo podat podrobnější informace o tom, co bylo vystavováno, krátce přiblížit osobnost autora nebo autorky a zhodnotit výstavu v kontextu ostatních vystavených projektů i v kontextu širším. Nedílnou součástí jednotlivých textů je i obrazová dokumentace, obvykle se jedná o ukázku vystavených děl nebo o pohledy do instalace.

011 Niels Köhler / Auferstehungspornografie

012 Niels Köhler / Im-Garten-Jehovas

013 Niels Köhler / Sportpalast

014 Niels Köhler / Transatlantik

5_1 NIELS KÖHLER: BŮH S NÁMI

Doba trvání: 24. října – 15. prosince 2007
Kurátor: Martin Fojtek
Médium: Koláž, fotografie

Výstava Nielse Köhlera přinesla do galerie Fotografic do té doby nevystavovaná témata. Autor se prostřednictvím rozměrných koláží dotýkal historických traumat německého národa, ale i dalších dějinných situací, v nichž je jedinec semlet valící se historií.

Niels Köhler je německé národnosti, dlouhodobě však žije v Praze, což mu patrně také poskytlo možnost většího odstupu od německé historie. Vystavené koláže byly do značné míry jeho životní umělecké práce, po výstavě svých děl v galerii Fotografic se stáhnul z uměleckého světa a není známo, že by svá díla ještě vystavil na nějakém jiném místě.
V souboru Bůh s námi se autor vyrovnává se skutečností, že dějiny nelze z pozice jednotlivce ovlivnit, a je lhostejné, zda se jedná o nacionální socialismus, komunismus nebo náboženský fundamentalismus. Své pocity z těchto systémů a života v nich Köhler přetavil do ručně lepených koláží, které pokryly celou hlavní stěnu galerie Fotografic. Na nich v duchu satirického názvu výstavy zobrazoval výjevy z doby německé Třetí říše či Stalinovy vlády nebo náboženskou tématiku. Ve svém díle si Köhler nebral servítky, přičemž se nezaměřoval jen na vlastní národ, ale na lidskou společnost jako celek. Náboženské svaté obrázky a pohledy do chrámových lodí kombinoval se stády prasat nebo explicitní pornografií. Jednotlivé koláže byly nabité symbolikou a útočily na lidské pokrytectví. Autor v nich do značné míry reflektuje pozici jedince, kolem kterého a přes kterého se valí dějiny, jež on nemá šanci ovlivnit, a jedinou jeho cestou je snažit se přežít, přičemž je jedno, ze které extremistické strany zrovna útok přichází.
Autorův postoj k tématu výstavy ilustruje i webová doména www.yperit.cz, která již bohužel není v provozu a na které autor dříve svá díla prezentoval.

5_2 BARBORA BÁLKOVÁ: MASKY

Doba trvání: 10. listopadu – 9. prosince 2008
Kurátor: Martin Fojtek
Médium: Fotografie

Výstava Masky, která byla v galerii Fotografic představena v roce 2008, byla po projektu Iluminata již druhým autorčiným souborem prezentovaným v této galerii v témže roce. Byla zaměřena na portrétní fotografii, přičemž každý ze čtrnácti autorčiných autoportrétů byl vyfotografován s jinou maskou zakrývající její obličej. Každá z masek svým ztvárněním zároveň posouvala význam portrétu do jiné roviny.

Barbora Bálková je českou výtvarnou umělkyní a fotografkou. Rodačka z Českých Budějovic vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze. Postupně prošla Ateliérem Vizuálních komunikací Jiřího Davida, Ateliérem Malby Vladimíra Skrepla a ateliérem Nových médií Veroniky Bromové, kde strávila závěrečné tři roky studia. Během studia absolvovala i stáž v Dílně studiové fotografie Ruda Prekopa na pražské FAMU.
Fotografie je v tvorbě Barbory Bálkové hojně využívaným médiem, nikoliv však pro zachycování reality okolního světa, ale pro vyjádření vlastních uměleckých vizí a osobitých témat. Autorka ve své práci vytváří ucelené soubory zaměřené na určitá témata, která jsou pro ni v dané chvíli stěžejní a aktuální. Zabývá se zejména individuální lidskou identitou, tím, jak člověk v rámci své osobnosti prožívá sám sebe a jak se toto sebeprožívání postupně mění v čase. Inspiraci čerpá ve svém vlastní bytí, dívá se na něj skrze svou osobnost a ženskost. Právě ženskost, charakteristická procházením různými obdobími v životě, na rozdíl od mužské rigidnosti, poskytuje autorce dostatek vlastní inspirace.
Projekt Masky vznikal postupně mezi lety 2004 a 2010. Výstava v galerii Fotografic představila v roce 2008 jeho stěžejní část, která byla během následujících dvou roků dále doplněna o šest nových fotografií. V rámci souboru jsou zobrazovány analogické autorčiny autoportréty. S klasickým autoportrétem však mají společný jen do kamery upřený pohled očí se silným výrazem. Ve svém celkovém pojetí jsou spíše opakem klasického autoportrétu, který má zobrazovat výraz tváře a vyzařovat tak na diváka osobnost portrétovaného člověka. Na fotografiích Barbory Bálkové je výraz tváře i její tvar pečlivě schován pod důmyslně instalovanými maskami.
Autorka se ve svém souboru odkazuje na líčení tváře či nošení masek, které se v dávných kulturách v nejrůznějších formách objevují už od pravěku. Maska byla obvykle vnímána zejména ve svém duchovním rozměru, měla magickou funkci, kdy umožnovala svému nositeli získat vlastnosti maskou zobrazovaného ducha nebo zvířete, případně ho před jinými duchy či zlými démony ochránit. V průběhu doby byly masky součástí rituálních obřadů nebo tanců a prošly postupným vývojem a vytvářením za nejrůznějšími účely – válečnými, divadelními, rituálními. Barbora Bálková se k těmto historickým vlivům přeneseně odkazuje výběrem použitých materiálů. V některých případech se je snaží ironizovat jako je tomu například u vytvoření rytířského brnění pospojováním formiček na pečení, jindy si opravdu na sebe bere podobu zvířete formou psích chlupů nalepených na svém obličeji, případně se před plynutím času schová za masku vytvořenou z náramkových hodinek svých předků, které však diváka nepřehlédnutelně upozorňují na autorčino marné snažení. I další předměty použité k vytvoření masek lze chápat jako velmi symbolické. Peří pokrývající obličej evokuje něžnou andělskou tvář a je jakýmsi opakem výše zmíněných černých psích chlupů, červené okvětní lístky zase v divákovi vzbuzují představu, že se dívá na pestrobarevného lehoučkého motýla. Obličej zakrytý dolarovými bankovkami nebo poštovními známkami naopak uvádějí návštěvníka galerie zpět do reality běžného dne a připomínají mu fungování ekonomického a společenského systému.

Jednotlivé masky tak přebírají úlohu tváře a udávají výraz portrétů. Barbora Bálková jejich prostřednictvím na svém obličeji přeneseně zkoumá každodenní dění kolem sebe, v němž lidé využívají masky, které sice nejsou na první pohled viditelné a rozeznatelné, stejně jako masky používané v minulosti či masky na vystavených autoportrétech však slouží jasným a vědomě či nevědomě definovaným cílům: obraně, manipulaci, demonstraci určitého postoje, zvýraznění sociální role. Tyto masky v běžném životě už jako jedinci často nevnímáme ani u sebe ani u ostatních lidí, a přesto jsou zásadním prostředkem mezilidské komunikace a principem fungování vztahů mezi lidmi.
Ještě před výstavou v galerii Fotografic byly některé z nich součástí výstavy Glocal Girls: Mladé české fotografky, uvedené v rámci 3. Pražského bienále v roce 2007 a později reprízované na fotografických festivalech v Bratislavě a v Lyonu, po galerii Fotografic byla výstava Masky instalována i v dalších institucích, například v Českém centru v Sofii v roce 2011. V samotném Fotograficu autorka na úspěšnou výstavu navázala v roce 2015 konceptuální výstavou Odnikud nikam, kdy vystavila rozměrný objekt s figurami čelných světových diktátorů. Barbora Bálková je s galerií Fotografic propojena i prostřednictvím sochy dívky „Vlasty“. Ta je instalována nad uličním vchodem na dvůr galerie, jejím autorem je Ladislav Vlna z AVU, který pak stejnou instaloval ještě v brněnském Divadle Husa na provázku. Modelkou pro jeho práci stála právě Barbora Bálková.

016 Barbora Bálková / Masky – Pod kůží

017 Barbora Bálková / Masky – V zajetí času

018 Barbora Bálková / Masky – Vejce →

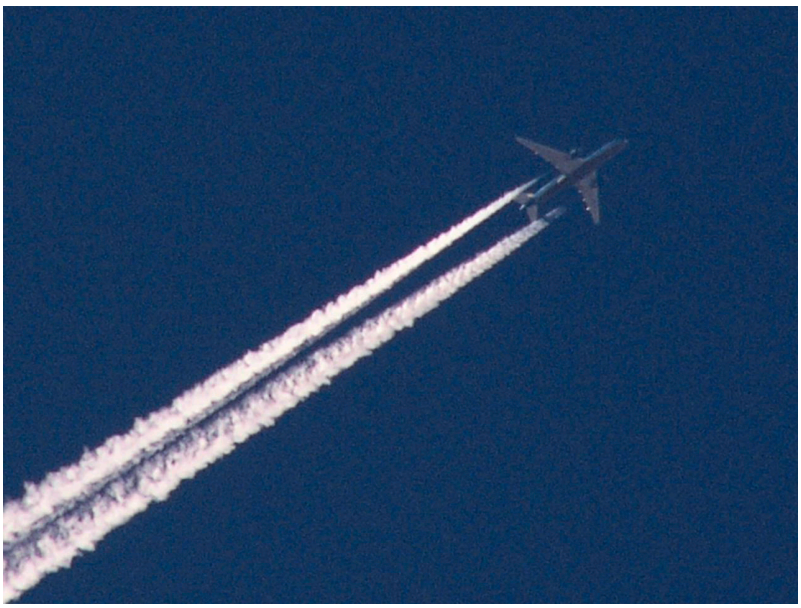

5_3 BOHDAN HOLOMÍČEK: FOTOGRAFIE TROCHU JINAK

Doba trvání: 28. listopadu – 31. prosince 2009
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 27. listopadu 2009 v 19 hod

Fotografie Bohdana Holomíčka, kterými je fotografické veřejnosti nejvíce známý, jsou typické několika základními rysy. Jsou černobílé, zobrazují okruh lidí pohybující se v disentu v období totality obvykle kombinovaný s reáliemi Podkrkonoší a obsahují ručně psané autorovy popisky. Holomíčkova výstava v galerii Fotografic žádný z těchto typických znaků autorova rukopisu neměla. Návštěvník znalý českého fotografického prostředí, který by navštívil tuto výstavu, aniž by věděl, čí fotografie jsou prezentovány, by zcela jistě jako autora tipoval kohokoli jiného než Bohdana Holomíčka.

Při setkání s kurátorem Martinem Fojtkem vznikla myšlenka vystavit v galerii Fotografic pro autora něco zcela netypického. Prezentovaný soubor představuje výběr fotografií z Holomíčkova novodobého archivu, na nichž prvními digitálními fotoaparáty zaznamenával letadla pohybující se po obloze a zanechávající za sebou kondenzační stopu, typickou bílou, postupně se rozpadající linii. Autor se záměrně snažil o co největší přiblížení letících strojů s jasným vědomím limitů používaných fotoaparátů. Přiblížení je natolik velké, že fotografie obsahují velmi silný digitální šum, který je znatelný o to více na velkých formátech prezentovaných na výstavě. Vlivem nedokonalé fotografické techniky a digitálním přiblížením jsou obrazy často rozpixelovány. Tímto rysem získávají fotografie až nadrealistický nádech, letadla se mění v neosobní těžko definovatelné technicistní objekty působící na diváka až strašidelným dojmem. Barevné podání snímků je ponecháno plně na rozhodnutí algoritmů fotoaparátu, soubor není postprodukčně tonálně sjednocován, což nepůsobí rušivě, ale naopak to vystavené fotografie jako celek oživuje. Podobně rozmanitá je i kompozice vystavených snímků, nezřídka diagonální, přinášející do souboru napětí a energii. V duchu autorova osobitého vtipu je popsaný soubor doplněn o jednu černobílou archivní fotografii přesně v duchu Holomíčkovy charakteristické tvorby, která zobrazuje malý model letadla ležícího v trávě zahrady rodinného domu. Vzdáleně může tento pro Holomíčka netypický soubor připomínat knihu Concorde prezentující stejnojmenný soubor v Británii žijícího německého fotografa Wolfganga Tillmanse, ve které se autor zaměřil na fotografie těchto nadzvukových letadel s jejich typickým tvarem a která vyšla v roce 1997. Na rozdíl od Tillmanse ale Holomíček letadla s kondenzační stopou fotografoval výhradně na čisté obloze bez dalších kompozičních prvků a tím spolu se záměrně špatnou technickou kvalitou fotografií působí jeho soubor více surreálně a neukotveně.
Výstava byla všeobecně dobře přijata, našli se ovšem i návštěvníci, kteří byli zklamáni, že v galerii nenašli typické Holomíčkovy fotografie, na které byli zvyklí – černobílé snímky doplněné o ručně psané autorovy popisky.

← 019, 020, 021 Bohdan Holomíček / Fotografie trochu jinak

022 Dušan Šimánek / Záznam – instalace na výstavě

Galerie FotoGrafic / **DUŠAN ŠIMÁNEK** / 3.5. – 1.6.2011

GALERIE FOTOGRAFIC

DUŠAN ŠIMÁNEK

ZÁZNAM
RECORD

vernisáž / opening: út 3.5.2011 – 19h
výstava / exhibition: 3.5. – 1.6.2011 / otevřeno denně / open daily: 13 – 19h

Fotograf Dušan Šimánek stojí jakoby na rozhraní mezi tím, co se u nás považuje za uměleckou fotografii a tzv. umění používající médium fotografie. V 80. letech vystavoval se skupinou spřízněných autorů kolem teoretičky Anny Fárové v Činoherním klubu a v Plasích. Jeho práce jsou zastoupeny v důležitých zahraničních sbírkách jako například Centre Pompidou v Paříži či JCA v Tokiu. Odborná kritika oceňuje u Šimánka malířskou povahu fotografií. Jako by nešlo o zachycení zajímavých míst či detailů, ale o jejich převedení do formy, jež diváka znejišťuje: neví, co přesně vidí, není si jistý, zda jde o spekulaci, náhodu, „živou" fotografii, nebo počítačovou manipulaci. Jde o nemanipulovanou fotografii, technicky precizní práci, nacházení vizuálních detailů a čekání na světlo, čas, následně o technické zpracování klasickou formou.
Dušan Šimánek nefotografuje skutečnost, nýbrž vytváří soběstačný svět, který je víceméně podobný skutečnosti. Vybírá si jen to, co odpovídá jeho vlastní integritě. Zpochybnění skutečnosti, hra na zobrazení reality a zároveň její znejistění se objevují v cyklu Záznam, který vznikl přímo pro konkrétní prostor této galerie. Je záznamem reality, o níž ale nic nevypovídá. Je hrou s obrazem reality, avšak obrazem, který je neviditelný. Tyto obrazy/fotografie nebyly vytvořeny jako estetické zdůraznění detailu, ale jako prostý a předem přesně matematicky spočítaný záznam, bez emocí, konceptuálně.

The photographer Dušan Šimánek stands ostensibly on the dividing line between the photographic art and another sort of art which uses photography just as an artistic medium. In 80-ies he participated in exhibitions of allied photographers, who formed a group around Anna Fárová, at Činoherní klub and in Plasy. His works are represented in prestigious foreign collections, such as Centre Pompidou in Paris or JCA in Tokyo. Dušan Šimánek is often acknowledged by critical reviews as a photographer with painter's nature. It seems that it is less important for him to depict interesting places or details but rather transpose them into a form which makes the viewer uncertain. But in fact, it has nothing to do with manipulation, it is rather a technically precise work, with seeking visual details after patient waiting for proper light or time, and then processing the photographs in a classical way.
The author does not portray plain objects but creates a self-sufficient world which appears more or less like a reality. He selects only those objects which correspond with his own integrity. Casting doubt or pretending reality and then confusing the viewer again… these aspects are represented in the cycle Record which has been created specifically for the space of this gallery. It shows real things without revealing anything concrete about them; it plays with an invisible image of reality. The pictures or photographs were not created to accentuate aesthetic details but to present conceptually, without emotions, a simple, exactly calculated record of reality.

Galerie FotoGrafic, Stříbrná 2, Praha 1 (pod velkým komínem, u divadla Na Zábradlí)
info Martin Fojtek, T: +420 603 186 470, E: info@fotografic.cz, **www.fotografic.cz**

023 Dušan Šimánek / pozvánka na výstavu

5_4 DUŠAN ŠIMÁNEK: ZÁZNAM

Doba trvání: 3. května – 1. června 2011
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 2. května 2011 v 19 hod

Výstava významného českého fotografa Dušana Šimánka, kterou galerie Fotografic uvedla v květnu roku 2011, byla v mnohém přelomová a odlišná od výstav do té doby v galerii realizovaných. Ty víceméně pravidelně prezentovaly klasickou fotografii, ať již dokumentární nebo inscenovanou, malbu nebo koláže. Šimánkův soubor, v němž fotograf připravil pro galerii site-specific instalaci fotografií pořízených přímo v místě jejich následného vystavení, však byl zaměřen výrazně ostřeji konceptuálním směrem a přinesl tak do Fotograficu nové vizuální i myšlenkové podněty.

Dušan Šimánek se narodil roku 1948 ve středočeské Příbrami a za více než čtyři desítky let své aktivní fotografické tvorby se zařadil mezi jedinečné české tvůrce. Za jeho nejvýznamnější fotografický cyklus je považován soubor Ticho, který autor vytvořil na konci 70. a v první polovině 80. let a který prezentoval na dnes již legendární výstavě 9x9 v Plasích v roce 1981. Právě kurátorka této výstavy a teoretička fotografie Anna Fárová charakterizovala v roce 2005 Šimánkovu tvorbu následovně: *„Ač ve svém celku může dílo Dušana Šimánka působit abstraktně, je vždy, od počátku až po dnešek, zakotveno ve skutečnosti. Vypovídá o procesu postupujícím od zření k prozření, kdy se objekt proměňuje z původní představy v novou vizi.“* [8] Z autorovy novější tvorby lze připomenout sérii Herbář, kterou představil v roce 2019 v galerii Fotograf. Šimánkovy fotografie jsou zastoupeny v důležitých světových sbírkách, například v Centre Pompidou v Paříži.
V cyklu Ticho se Šimánek zaměřil na fotografování zdí pokrytých válečkovou malbou, zbytků obložení a dětských čmáranic v opuštěných žižkovských bytech určených k demolici v rámci asanace této pražské čtvrti. Podobně jako v tomto až antropologickém cyklu, i v souboru Záznam, se zaměřil na fotografování struktury zdí, v tomto případě historického kamenného a cihlového interiéru, jenž je typickým prvkem galerie Fotografic a jehož fragmenty nasnímal z přímého čelního pohledu. Jestliže v souboru Ticho se zabýval vhledem do oblasti lidského vkusu a vytvářel obrazy, ze kterých je možné cítit lidskou existenci a emoce, v sérii vytvořené v galerii Fotografic postupuje nekompromisně přesně matematicky a plánovaně, snaží se chladně a co nejvíce objektivně zachytit skutečnost. Na zdech galerie vyměří místa, která bude fotografovat, ta pak s použitím galerijního osvětlení nasnímá, nazvětšuje a výsledné fotografie při instalaci umístí přesně na místa, kde jsou fotografované části zdi.
Vytvořený soubor působil na návštěvníky výstavy zcela jistě na první pohled poněkud zmatečně, měli pocit, že vstoupili do prázdné galerie. Na druhý pohled pak nebyli schopni lehce rozlišit opravdovou strukturu zdí od instalovaných fotografií těchto zdí. Už tento prvotní pocit znejistění sám o sobě vyvolá v divákovi zásadní otázky. Vidí člověk realitu nebo obraz? A pokud obraz, jaká je jeho kvalita oproti realitě? Případně, jaký smysl má vytvářet obraz, který je přesnou kopií reality? A není snahou o přesnou reprodukci reality dnešní společnost posedlá, i když je právě na této instalaci jasně dokumentovatelné, že takový dokonalý obraz ve výsledku nepřináší žádnou přidanou hodnotu a může být v podstatě zbytečný? Tyto otázky měly schopnost vnutit se do mysli diváka tak silně zejména proto, že vystavené fotografie ani žádné jiné neumožňovaly. Tím, že instalovaná díla nezobrazovala nic jiného než zdi v prázdném galerijním prostoru, nemohly myšlenky návštěvníků utíkat k dějům a obrazům, které by se odehrávaly vně galerie a byly zobrazeny na vystavených snímcích. Prázdnota fotografií přesně zobrazujících a zároveň zakrývajících skutečnost tak umožnila či spíše zapříčinila směrování myšlenek přesně tam, kam autor chtěl.
Jedinečnost výstavy byla dosažena také nepřenositelností vystaveného souboru do jiného prostoru.

8 Vančát, Pavel: Dušan Šimánek – Ticho, Fotograf, #18 80. léta.

024, 025, 026, 027 Jitka Horázná / Nedělní odpoledne II

5_5 JITKA HORÁZNÁ: NEDĚLNÍ ODPOLEDNE II

Doba trvání: 16. září – 25. října 2011
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 12. září 2011 v 19 hod

Na sklonku léta 2011 byla v galerii Fotografic uvedena výstava fotografií Jitky Horázné. Pro melancholické snímky, které v divákovi evokují pocit, že se ocitl někde na počátku vzdáleného snu, si kurátor mohl těžko vybrat lepší čas než konec léta a příchod sychravého podzimu. Svými teplými barvami vnesly autorčiny fotografie do galerie pocit, že něco sice končí, ale něco jiného stejně hřejivého přichází.

Jitka Horázná se narodila v roce 1982. Pochází z Ostravy. Vystudovala pražskou FAMU a Institut tvůrčí fotografie v Opavě. Na české fotografické scéně je známá svým výrazným tvůrčím rukopisem, v rámci kterého se ve své práci zaměřuje zejména na fotografování na prošlý filmový materiál, jenž je následně vyvoláván cross procesem. Tím se z fotografií reálných prostředí, situací a výjevů stávají snímky, které diváka odnesou daleko od reality. Panoramatická kamera, kterou k fotografování používá, stejně jako její silný smysl pro kompozici, v divákovi dále umocňují pocit, že snad dané dílo mohlo vzniknout coby malba, ale těžko je opravdovým zachycením reálné situace. O to s větší razancí autorčina díla na divákovy smysly ve výsledku působí.
Na výstavě v galerii Fotografic byl na vernisáži představen soubor patnácti panoramatických fotografií nazvaný Nedělní odpoledne II. Reálie tohoto kompaktního souboru odkazují k autorčině cestě po Spojených státech, zároveň však nejsou pro výsledný dojem diváka vůbec důležité. Důležitý je naopak pocit, který vystavená díla v divákovi zanechají. Teplé barvy crossovaných filmů diváka hřejí ať je na snímku park postupně zapadající sněhem nebo písečná pláž s mořským pobřežím komponovaná jakoby ledabyle a náhodně, avšak s lidmi a psy rozmístěnými tak, že málokoho při pohledu nezaujme vyváženost této kompozice. Právě vytříbená kompozice je základním stavebním kamenem i dalších autorčiných snímků, které na výstavě prezentuje. Ať již jde o náhodné anonymní chodce, kteří jsou přítomni na většině vystavených snímků bez toho, aby jim bylo jim bylo vidět do tváře, nebo přírodní motivy na pozadí městských scenérií, kompozice je vždy pečlivá a zároveň nápaditá a neokoukaná. Lidé, jakožto hlavní motiv vystavených fotografií, svými nerozeznatelnými výrazy divákovi neusnadňují čtení fotografií, neumožnují mu nahlédnout do svého vnitřního rozpoložení. Tento úkol je však přenesen na celou fotografii, na níž nálada a rozpoložení náhodných kolemjdoucích na diváka sálá pojetím dané fotografie jako celku. To potvrzuje i závěr recenze, která byla zveřejněna na webu České televize: *„Emotivní síla (vystavených fotografií) je dána nejen právě sdělenou charakteristikou, ale tématy v druhém plánu, se kterým Horázná velmi dobře pracuje a zcela zřetelně počítá s divákovou spoluúčastí.“* [9]
Z názvu souboru může vzniknout dojem, že se na vystavených snímcích nic překotného neděje. Lidé na pláži venčí psy, čekají na vlak, jdou s deštníkem svažitou ulicí nebo uvolněně bruslí v záři odpoledního slunce. Při podrobnějším pohledu, při kterém snímky k sobě necháme více promluvit a na sebe působit, se však dostaneme do dalších rovin jednotlivých výjevů, které jsou v mnoha případech více znepokojující než jen prosluněně lenivé nedělní odpoledne. Snímky Jitky Horázné nedoříkávají divákovi, jak se zachycená situace bude vyvíjet, naopak nechávají na jeho fantazii si představit, co zachycenému momentu předcházelo a co po něm následovalo. Uchovávají si vnitřní napětí, které vyzařuje nebývalou silou z obrazu do prostoru galerie. Ten se jejich působením dokáže změnit na hřejivý prostor, ve kterém se však zároveň odehrává cosi tajemného, do čehož divák může nahlédnout.

9 Vomáčka, Josef: Recenze Nedělní odpoledne Jitky Horázné, ČT24, Česká televize, 2011 (ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1242267-recenze-nedelni-odpoledne-jitky-horazne).

5_6 VILÉM HECKEL: KOUZLO MINULOSTI

Doba trvání: 24. července – 15. září 2013
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 23. července 2013 v 19 hod

Vilém Heckel a jeho tvorba je vzdálená typickým výstavám, které jsou v galerii Fotografic uváděny. Přesto tvorba tohoto českého autora, jenž se zabýval zejména horolezeckou, krajinářskou a reklamní fotografií, nepůsobí v seznamu uvedených výstav nepatřičně. Kouzlo vystavených snímků, z dnešního pohledu již historických, spočívá v přenesení estetiky doby minulé na dnešního diváka. A málokterý z českých fotografů uměl na reklamních snímcích zachytit pozitivní poetiku doby tak, jako právě Vilém Heckel.

Vilém Heckel se narodil roku 1918 v Plzni. Vyučil se portrétním fotografem, postupně však přešel od práce v portrétních ateliérech k průmyslové a reklamní fotografii. Fotografuje zejména automobily, motocykly nebo dobové elektrické přístroje. V 50. letech se v něm probudila jeho vášeň pro horolezectví, jež mu poskytla kromě jiného možnost zachycovat přírodu a zejména hory z neobvyklých lokací, běžným fotografům nedostupných. V druhé polovině 50. let se stává fotografem na volné noze, vydává se na řadu horských expedic a výprav, a to jak v Československu, tak v zahraničí. Jedna z nich se mu stává v roce 1970 v Jižní Americe osudnou. Vilém Heckel vydal za svého života celkem 10 fotografických publikací. Některé z nich jsou i v současné době znovu vydávány.
Výstava Viléma Heckela v galerii Fotografic se zaměřuje na snímky vytvořené coby reklamní fotografie. Na nich jedinečným způsobem zachytil ducha doby, přirozeně pouze jeho pozitivní část. Lehkostí působící fotografie navozují atmosféru zlatého věku 60. let. Lidé na nich vypadají uvolněně a šťastně, design fotografovaných automobilů, motocyklů a spotřebních přístrojů, který byl v té době v Československu ještě na velmi dobré úrovni, výrazně přispívá k estetickému působení jednotlivých snímků. I přes černobílé provedení fotografie svou čistotou a estetickým provedením vzbuzují zájem diváka o prezentované produkty možná více než řada dnešních výrazně barevných reklamních fotografií. Propagované předměty jsou přirozeně zakomponované v interiérech i exteriérech, snímky vynikají rovněž pečlivou kompozicí i světlem. V mnoha ohledech fotografie naplňují představu lidí o uvolněných a jedinečných 60. letech 20. století.
Vzhledem k zaměření galerie Fotografic byla výstava historických reklamních snímků Viléma Heckela velmi netypická. Tomuto typu fotografií odpovídala adjustace i celkové pojetí instalace. Snímky byly prezentovány v jednoduchých bílých paspartách a úzkých dřevěných rámech, instalovány pak jednotně v souvislé řadě na všech stěnách galerie.

030, 031 Vilém Heckel / Kouzlo minulosti

032 Vilém Heckel / Kouzlo minulosti – instalace na výstavě

← 029 Vilém Heckel / Kouzlo minulosti

Man Ray

Martin Parr

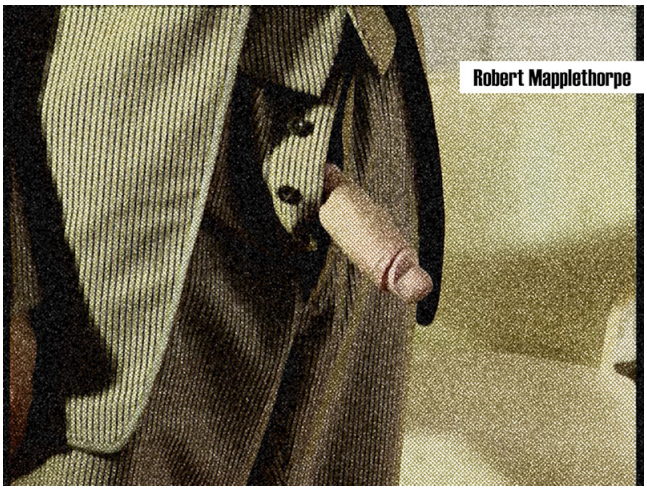
Robert Mapplethorpe

Nan Goldin

Stephen Shore

Edward Hopper

5_7 BRANISLAV ŠTĚPÁNEK: SLAVNÉ PORNOGRAFIE

Doba trvání: 18. června – 3. srpna 2014
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 18. června 2014 v 19 hod

Výstava slovenského autora Branislava Štěpánka, kterou představil pražské veřejnosti v galerii Fotografic v létě 2014, prezentovala dva autorovy soubory vzniklé mezi roky 2008 a 2012. V prvním z nich nazvaném „Umění pornografie“ se Štěpánek odkazuje k polskému kontroverznímu umělci Zbigniewu Liberovi a relativismu v jeho díle, druhý vystavený soubor pak představuje fotografie aktů dospělých žen postprodukčně upravených tak, aby jejich těla vypadala jako dětská.

Bratislavský rodák Branislav Štěpánek (*1974) vystudoval Institut tvůrčí fotografie SU v Opavě. Kromě vlastní umělecké tvorby působil jako kurátor každoročního Měsíce fotografie v Bratislavě, šéfredaktor slovenských Fotonovin a přispíval i do dalších médií zaměřených na umění a fotografii jako třeba Flash Art nebo Photorevue.com.
Oba ve Fotograficu vystavené soubory byly založeny na autorově zkoumání nahoty a jejím zobrazení v různém kontextu. Cyklus „Umění pornografie“ vytvořil Štěpánek v letech 2008-2010 v rámci studia na ITF. Zaměřil se v něm na dostupnou produkci laciných pornografických filmů ve špatném rozlišení, které se točí za účelem zobrazení sexuálního aktu, přesto však často obsahují krátké narativní pasáže. Právě v těchto pasážích, které však nejsou v daných filmech podstatné, se autor zabývá estetikou nabízených obrazů. Po bližším zkoumání nacházel v jednotlivých filmech statické snímky, které mu svojí vizualitou a podáním připomínaly tvorbu význačných světových fotografů nebo malířů, například Edwarda Westona, Horsta P. Horsta, Edwarda Hoppera, Nan Goldin, Stephena Shorea, Martina Parra či Roberta Mapplethorpa. Tyto statické snímky z jednotlivých pornofilmů pak Štěpánek opatřil jménem konkrétního tvůrce, do jehož tvorby by na snímku zobrazené téma a vizualita zapadala, a výsledná díla vystavil.
Autor se na použité pornografické filmy nedívá kriticky či obecně vžitým společenským odsouzením, naopak je využívá jako zajímavý materiál pro svoji uměleckou práci. Při ní v pornografických filmech, které jsou obecně považovány společností za něco ne zcela akceptovatelného a i při bližším zkoumání se v nich těžko hledá jiná estetika než právě specifická estetika přímo spojená s tímto druhem filmů, se ironicky snaží nacházet obrazy inspirované slavnými díly fotografie nebo výtvarného umění. Skrze toto hledání „vysokého“ umění v „nízkých“ pornofilmech Branislav Štěpánek konfrontuje společností obecně uznávané hodnoty s těmi, které společnost oficiálně odsouvá na okraj, ale které jsou přesto její nedílnou součástí.
Ve druhém vystaveném souboru, který Štěpánek vytvořil mezi roky 2011-2012, se zabývá zobrazováním nahoty, ale pracuje s ní v jiném smyslu než v souboru prvním, kde se téměř neobjevuje. Zkoumá zde vnímání čím dál více tabuizované dětské nahoty. Za tímto účelem vyfotografoval sérii aktů dospělých žen, které následně postprodukčně upravil. Zvětšením hlavy a očí, zkrácením končetin a dalšími úpravami docílil toho, že postavy na snímcích získaly typicky dětské rysy. Fotografie pak autor dále změnil tak, že na nich ze zachycených postav zůstaly viditelné především obrysy a hlavní kontury, čímž se snímky staly méně zasazenými v realitě. Pro dokreslení celkového efektu byla díla na výstavě prezentována na velkoformátových tiscích, takže charakterem dětské postavy byly k vidění v nadživotní velikosti.

Prostřednictvím tohoto druhého souboru Branislav Štěpánek zkoumá reakce diváka, který na první pohled neví, zda se dívá na nahou fotografii předpubertálního dítěte, nebo postprodukčně upravenou fotografii dospělé dívky. Vystavené snímky sice zobrazují nahá těla jako pornografické filmy, které poskytly materiál pro první soubor, avšak tato těla jsou zobrazována zcela jiným způsobem a za jiným účelem. Návštěvníkovi galerie se tak nabízí srovnání dvou zcela odlišných přístupů a účelů zobrazení v principu stále téhož – nahého lidského těla. Soubor vystavených aktů rovněž ponouká diváka k přemýšlení nad přístupem současné společnosti k dětské nahotě, která dříve bývala zcela přirozená a dnes je jedním z největších tabu nejen ve vizuálním umění.

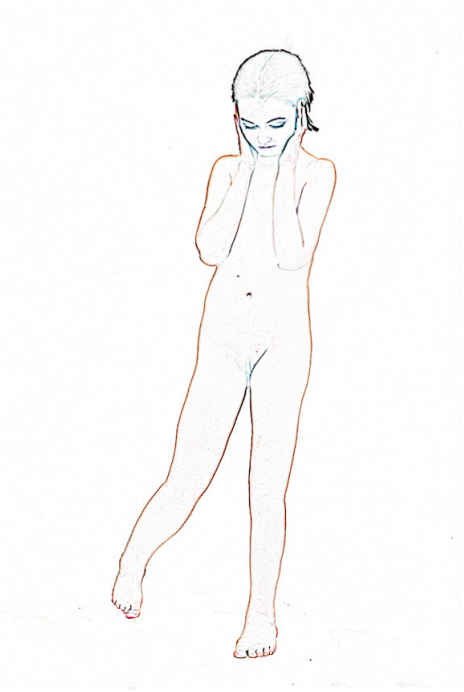

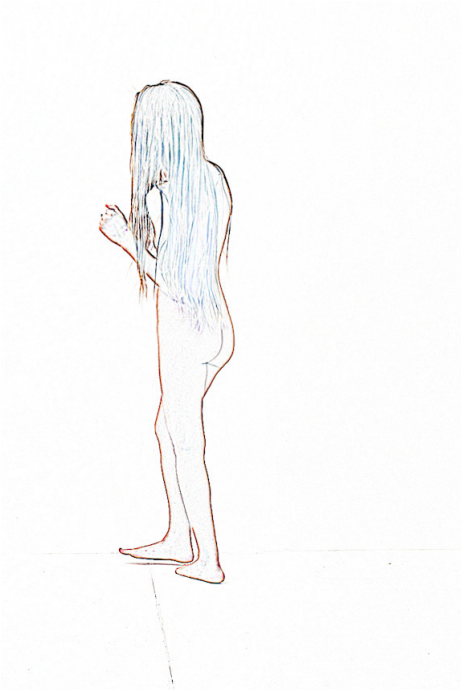

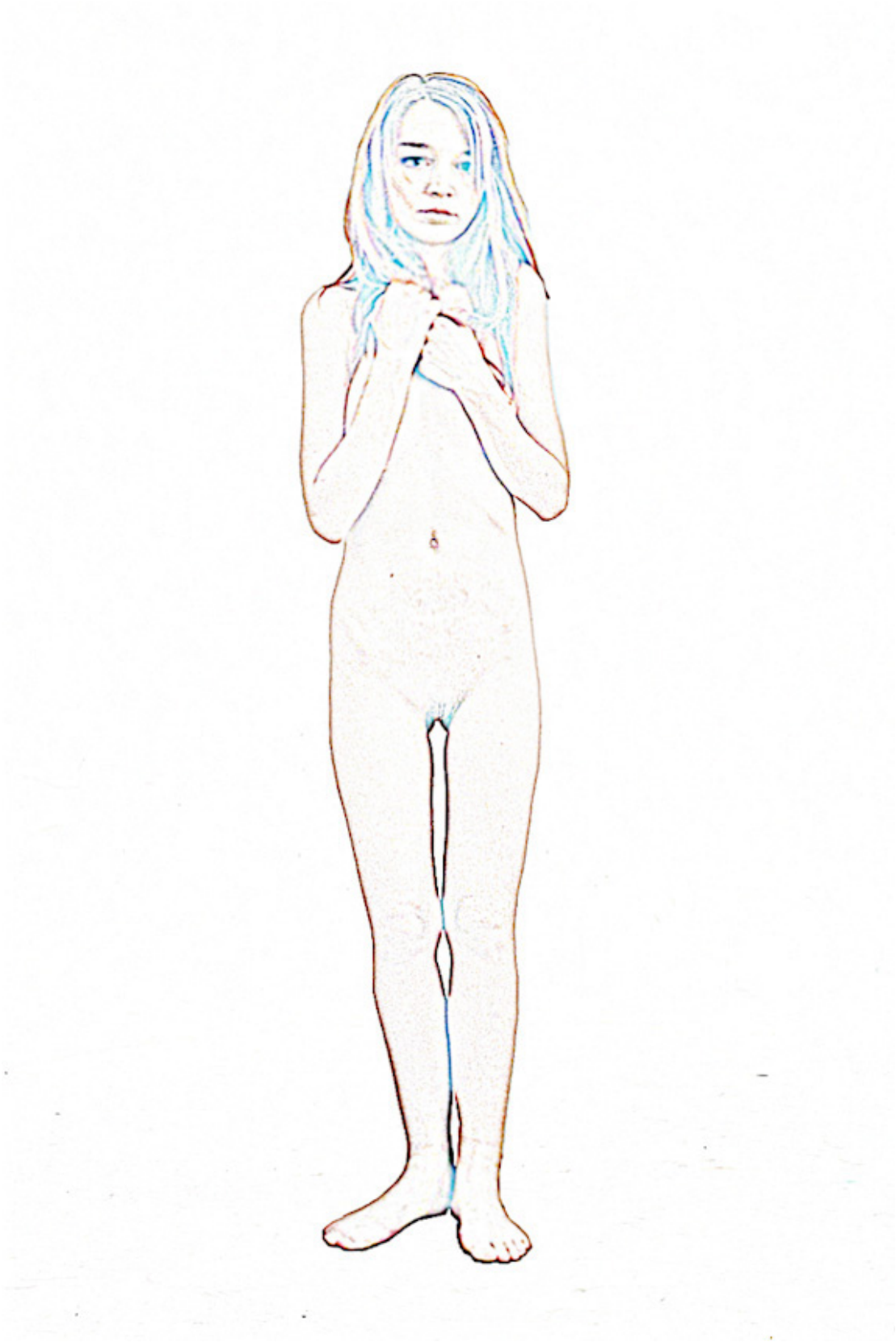

← ↑ 039 – 043 Branislav Štěpánek / Untitled Nude Girls

044 Pavel Maria Smejkal / Fatescapes – instalace na výstavě

045 Pavel Maria Smejkal / Fatescapes

5_8 PAVEL MARIA SMEJKAL: FATESCAPES

Doba trvání: 24. června – 9. srpna 2015
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 24. června 2015 v 19 hod

Velká část návštěvníků výstavy ostravského rodáka Pavla Marii Smejkala, kteří se zabývají fotografií, měla na první pohled z instalovaných fotografií zcela jistě dojem, že tyto snímky již někde viděla. V jejich vizuální paměti uvízly nenapodobitelné kontury těchto fotografií, přesto však na vystavených dílech bylo něco jinak. Autor se v prezentované sérii Fatescapes totiž zaměřil na ikonické reportážní snímky zobrazující světové historické události, z těchto snímků však vyretušoval jejich ústřední motiv, kterým byla obvykle lidská postava.

Pavel Maria Smejkal se narodil v Ostravě v roce 1957, žije v Košicích. Kromě své profese veterinárního lékaře se dlouhodobě zabývá právě fotografií – vystudoval Institut tvůrčí fotografie SU v Opavě, působí jako fotograf, kurátor a vede PhotoArt Centrum v Košicích.
Staly se historické události skutečně tak, jak jsou zachyceny na dobových ikonických fotografiích? Nebyly tyto snímky inscenovány jen za účelem propagandy? Je možné se spolehnout na historickou věrohodnost fotografií, když od okamžiku vzniku konkrétní fotografie existuje ze všech stran celá řada mocenských tlaků, aby historické události byly vykládány právě tím jedním jediným správným způsobem? A není tato otázka vzhledem k současnému dění ve světě, výkladu jednotlivých událostí a netušeným možnostem propagandy a ovlivňování veřejného mínění v současné technologické společnosti palčivější než kdy dříve?
Pavel Maria Smejkal ve svých dílech využil ikonické reportážní fotografie, které upravil. Instalována tak byla španělská krajina z fotografie Padající republikán Roberta Capy bez postavy padajícího republikána, fotografie Jevgenije Chalděje zobrazující trosky Berlína ze střechy Reichstagu bez sovětských vojáků a sovětské vlajky nebo fotografii člena agentury Magnum Stuarta Franklina z čínského Náměstí nebeského klidu, na které však chybí tanky a před nimi stojící osamocený muž. Jako by se Smejkal retušováním ústředních motivů ptal, zda se události takto opravdu staly, zda touha po jejich manipulaci nebyla silnější než schopnost výpovědi reportážní fotografie. Zároveň odstraněním ústředního motivu snímků, jakýmsi vykořeněním samotné jejich podstaty v lidském vědomí na moment spouští pochybnost o tom, co kdyby se daná událost vůbec nestala. Jakým způsobem by se vyvíjel svět bez Španělské občanské války, bez dobytí Berlína nebo bez války ve Vietnamu, k níž autor odkazuje za pomoci dalšího ikonického snímku válečného fotografa Nicka Uta. Běh dějin je takto v divákově mysli zplošťován, zbaven negativních period a událostí, které si ještě velká část dnešních generací osobně pamatuje, jako třeba hladomor v Somálsku na upravené fotografii Jamese Nachtwaye.
V současné době přející fake news, v době, kdy je prostřednictvím sociálních sítí a na nich působících trollů masivně ovlivňováno veřejné mínění a kdy jsou události a jejich průběh zpochybňovány v přímém přenosu, se otázka věrohodnosti obrazových materiálů stává ještě kritičtější. Pavel Maria Smejkal tvořil sérii Fatescapes v letech 2009-2013 během studia na ITF, kdy tento problém nebyl zdaleka tak viditelný jako nyní, a svým způsobem tak upozornil na směr, kterým se bude informování o významných událostech ubírat.
Působivosti výstavy zcela jistě napomohla i instalace, při níž byly vystaveny velkoformátové tisky, ze kterých bylo ještě více patrné, že na těchto fotografiích něco chybí. Málokterý divák byl zřejmě z hlediska historie fotografie natolik vzdělaný, že by byl schopný identifikovat původní fotografii ke každému vystaveném dílu, v galerii proto byl k dispozici i vytištěný přehled všech původních snímků včetně jejich autorů, názvů a dat jejich vzniku.

046 Pavel Maria Smejkal / Fatescapes

047 Pavel Maria Smejkal / Fatescapes

048 Pavel Maria Smejkal / Fatescapes

049 Zuzana Halánová, Daniel Laurinc / Ponořeni v čase – instalace na výstavě

050 Zuzana Halánová, Daniel Laurinc / Ponořeni v čase

5_9 ZUZANA HALÁNOVÁ, DANIEL LAURINC: PONOŘENI V ČASE

Doba trvání: 24. března – 8. května 2016
Kurátor: Michaela Bosáková
Vernisáž: 24. března 2016 v 19 hod

Zuzana Halánová a Daniel Laurinc vystaveným projektem zkoumají působení času na lidskou mysl, to, jak člověk s odstupem vnímá události, které se staly v minulosti. Zpochybňují objektivitu lidských vzpomínek a na místo ní dosazují do paměti princip, v němž si události pamatujeme podle intenzity a zabarvení vlastních emocí. Ke zkoumání této teze využívají tragické události spojené s ničivou vlnou tsunami, která udeřila na ostrov Šrí Lanka v roce 2004, kam se s odstupem deseti let vydali dokumentovat její následky.

Výstava Zuzany Halánové a Daniela Laurince měla jako jedna z mála v historii galerie Fotografic jiného kurátora než Martina Fojtka nebo v pozdějších časech Martina Fojtka a Terezu Bonaventurovou. Důvodem bylo uvedení projektu již v lednu 2016 na výstavě v Bratislavě, která byla kurátorována Michaelou Bosákovou. Ta je podepsána jako kurátorka i pod výstavou v pražském Fotograficu. Výstava zobrazuje fotografický soubor, který autorská dvojice vytvořila v roce 2014 na Šrí Lance a na kterém s odstupem času dokumentovala následky ničivé vlny tsunami, jež ostrov zasáhla na konci roku 2004. Na nápad zpracovat takto definované téma je při plánování cesty na Šrí Lanku přivedlo právě desetileté výročí tragických událostí. Během několikatýdenního pobytu autoři s pomocí místního vysoce postaveného generála, který byl v roce 2004 významně zapojen do záchranných prací a byl celému projektu nakloněn, kontaktovali více než sto místních obyvatel. Vyslechli jejich příběhy a vzpomínky na tyto tragické události a následně je fotografovali.
Fotografie prezentované na výstavě zobrazují zejména figurální motivy místních lidí a nalezená zátiší, ale také snímky osobních předmětů, které zbyly po obětech přírodní katastrofy. Portréty byly exponovány na dlouhý čas s krátkým přisvětlením fotografickým bleskem. Výsledkem jsou pak kombinace mírně neostrého snímku, ze kterého však jasně vystupují kontury portrétovaných. Právě jakási rozmlženost snímků může reprezentovat i princip postupného rozostření paměti, ke kterému dochází, stejně jako u exponovaných fotografií, působením času. Rozdílné je pouze měřítko. K rozmlžení paměti docházelo v průběhu deseti let od ničivé katastrofy, k rozmlžení portrétů přeživších po dobu přibližně sekundové expozice, po kterou vznikal fotografický snímek. Autorské dvojici Zuzany Halánové a Daniela Laurince se dobře podařilo zachytit i výrazy portrétovaných. Ty působí přirozeně, zároveň jsou v nich silně patrné emoce, které se i s časovým odstupem od tragických událostí rozhovorem předcházejícím fotografování dostaly opět na povrch.
Podobně emotivně silně jako vystavené portréty v souboru působí i snímky nalezených zátiší. Ať už to je zachycené betonové schodiště, které před přírodní katastrofou bylo součástí domu a nyní vede odnikud nikam, palma, jejíž kmen je v půlce výšky nepřirozeně zatočený k zemi a následně vyráží opět k obloze, či fotografie archivu patrně dokumentujícího záchranné práce, většina těchto snímků působí poněkud tísnivým dojmem. Tento pocit podtrhují fotografie osobních předmětů nalezených na místě katastrofy jako jsou rozbité náramkové hodinky nebo rodinné snímky obětí.
Díla byla na výstavě v galerii Fotografic instalována v jednoduchých bílých rámech, které umocnily čistotu fotografických kompozic na vystavovaných snímcích. Autoři instalace si hráli s návštěvníkovou pozorností i pomocí různě velkých formátů vystavených fotografií. Některé snímky tímto způsobem nechali vyniknout, ty příliš výrazné naopak použitím menšího formátu lehce upozadili. V rámci výstavy byly využity nabízené možnosti galerijního prostoru. Fotografie byly instalovány i do prostoru galerie zavěšením z jejího stropu, jako celek výstava působila vyváženým dojmem. Soubor byl vystaven i v expozici Čtvrtstoletí. Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, uvedené od 31. 5. do 18. 9. 2016 v Galerii hl. m. Prahy – Domě fotografie.

051 Zuzana Halánová, Daniel Laurinc / Ponořeni v čase

052 Zuzana Halánová, Daniel Laurinc / Ponoření v čase

053 Oto Skalický / Horníci – instalace na výstavě

054 Oto Skalický / Horníci – instalace na výstavě

5_10 OTO SKALICKÝ: HORNÍCI

Doba trvání: 30. června – 7. srpna 2016
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 30. června 2016 v 19 hod

Výstava Horníci slovenského fotografa Oty Skalického se vyznačovala výrazným přesahem tradičního média fotografie, jak je to pro galerii Fotografic typické. Přesah vystavených děl bylo možné zaznamenat jak po stránce významové, kdy představené objekty tvořily paralelu k reálné situaci jejich předlohy, tak po stránce samotného technického zhotovení zvětšenin.

Skalický narozený roku 1988 je jednou z osobností mladé slovenské fotografie. Vystudoval fotografii na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě v Ateliéru Miro Švolíka. Studium zakončil v roce 2015.
Autor pochází ze středního Slovenska a okolí Banské Štiavnice, pro které je typická těžba zlata, mu bylo blízké, stejně jako na něj působilo přirozeně samotné hornické povolání. Právě změny, jimiž prochází tato nelehká profese, Skalického inspirovaly k vytvoření vystaveného souboru. Ten byl založen na portrétních fotografiích jednotlivých horníků žijících v malých obcích v okolí Banské Štiavnice. Tyto portréty autor speciální technikou nazvětšoval na ocelové plechy různých velikostí, které byly následně instalovány v galerii.
Vystavená díla postupem času přirozeným způsobem korodují. Portréty horníků těžících v jedné z posledních oblastí na Slovensku zlato se tak po malých krůčcích stávají čím dál méně zřetelnými, neboť jejich místo zabírá nezadržitelně se rozšiřující koroze. Ta však dílo nedestruuje, ale přetváří, mění jej na abstraktní obraz. Výslednou podobu plechu nemůže autor ovlivnit, podobně ani rychlost, jakou se portrét přetvoří v korozní abstrakci. Před výstavou v galerii Fotografic uvedl Skalický tento svůj soubor například předešlého roku v ostravské galerii Fiducia, zaměřené rovněž na fotografii. Vzhledem k časovému odstupu obou výstav a postupnému přirozenému přetváření jednotlivých děl, měl divák, který by navštívil obě výstavy, možnost vidět díla vizuálně odlišná, v jiném stupni destrukce původního nazvětšovaného portrétu. To dává celému projektu rozměr, který se snažíme potlačit u běžných fotografií, totiž jejich přirozenou degradaci v čase, abychom dané snímky byli schopní uchovat. V představeném projektu naopak čas zásadním způsobem dílo ovlivňuje a vstupuje do jeho tvorby coby jeden ze stěžejních faktorů. Zároveň tento princip činí každý okamžik díla jedinečným a zpětně nereprodukovatelným, z čehož je možné vytušit jistou paralelu k samotnému životu a jeho událostem.
Oto Skalický umně využil vlastnosti ocelových plechů, na kterých koroze postupně požírá portréty horníků, k zobrazení vývoje hornického povolání. To je dnes na Slovensku podobně jako v celé Evropě na ústupu, jeho někdejší sláva a protežování z doby totality jsou nenávratně pryč. Místo tohoto fyzicky náročného povolání s nastupujícími generacemi nezadržitelně přebírá spíše práce v kancelářích, která podobně nezadržitelně jako postupující koroze, každý rok ukusuje nové části pracovního trhu, jež byly dříve doménou tradičních povolání.
Na případných dalších výstavách, na kterých budou plechy prezentovány po galerii Fotografic, se již návštěvníci galerií budou možná ptát, jak portréty horníků vypadaly, protože z původního obrazu již nezbyde nic. Podobně jako budoucí generace si již těžko budou umět představit, co obnášelo povolání horníka, natož aby se touto profesí samy zabývaly. Divákovi, který zavítal do galerie Fotografic, kde ho vystavené plechy přiměly k těmto úvahám, pak nutně musí přijít na mysl i zásadní myšlenka, na kterou se podprahově prostřednictvím svých děl ptá i Oto Skalický. Máme litovat, že portréty na pleších nejsou trvalé, že zaniknou a vznikne něco nového, podobně krásného? A máme litovat, že tradiční povolání mizí a jsou nahrazována novými, která si předchozí generace ještě neuměla ani vzdáleně představit a která jsou nebo nejsou stejně zajímavá, užitečná a potřebná? Autor tímto způsobem poukazuje na nezadržitelný běh času a s tím související konstantní změnu stavu světa, ať už se jedná o vlastní umělecké dílo nebo jeho předlohu v reálném světě.

055 Weronika Gęsicka / Stopy

5_11 WERONIKA GĘSICKA: STOPY

Doba trvání: 28. července – 3. září 2017
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 27. července 2017 v 19 hod

Výstavou v galerii Fotografic představila v létě roku 2017 Weronika Gęsicka pražskému publiku svůj soubor Stopy – sérii fotografií dotvořených počítačovou manipulací, která původním snímkům přidala nové významy. V souboru se zaobírá minulostí lidí zobrazených na fotografiích, lidí, které sama neznala a kteří už dnes pravděpodobně ani nežijí. Svými úpravami těchto snímků však jejich minulost dotváří, domýšlí obsah jejich životů a své vize předkládá divákům.

Weronika Gęsicka se narodila v roce 1984 ve městě Włocławek v Polsku. Vystudovala Akademii výtvarných umění ve Varšavě a Akademii fotografie tamtéž. Ve svých projektech se Gesicka zabývá především pamětí a jejími mechanismy, zkoumá vědecké i pseudovědecké přístupy k tomuto fenoménu. Při své práci často využívá archivní materiály, ať už se jedná o snímky z fotobank nebo fotografie v jejich fyzické podobě. Kromě fotografické tvorby se zabývá rovněž tvorbou objektů. V minulosti byla stipendistkou polského ministerstva kultury a národního dědictví, stala se vítězkou LensCulture Emerging Talent Awards v roce 2016 nebo Prix HSBC pour la Photografie v roce 2017. Vystavovala na řadě skupinových i samostatných výstav v Polsku, Německu, Itálii nebo Japonsku. Její tvorbu reprezentuje varšavská galerie Jednostka.
Gęsicka jako základ svého souboru použila americké archivní fotografie z 50. a 60. let, doby, která byla v této části světa vizuálně velmi silná a výrazná. Snímky, jež vybrala z nabídky fotobank, zachycovaly běžný americký život té doby, každodenní činnosti, dovolené či sportovní a společenské události. Na každé takto získané fotografii autorka našla jeden určitý motiv, který počítačovými úpravami pozměnila, rozvedla či nějakým způsobem vizuálně dotvořila. Cvičenci v řadách, jejichž části těl se navzájem prolínají, tři muži na pláži, kterým místo hlavy sedí na ramenou zářivě se smějící dívky v plavkách, nebo taneční páry, kdy muži sice zaujímají se svými partnerkami typický taneční postoj, ale jejich chodidla volně visí nad podlahou a jejich hlava prostupuje partnerčiným výstřihem. Z běžných fotografií tak vznikají obrazy na pomezí fotografie a fikce. *„Člověk, když k té fotografii přijde, tak nejdříve to vypadá úplně všechno normálně a v pořádku, a teprve po chvilce přijde na to, že tam je něco špatně, něco jinak, a to je na tom to vzrušující,“* [10] říká k tomu kurátor Martin Fojtek. Soubor tak pojednává o lidech, kteří po sobě zanechali stopy v podobě fotografií, zároveň však provedenými úpravami „dokumentuje“ události, které se takto nikdy nestaly. Tato kontradikce vnáší do působení fotografií vystaveného souboru až nepříjemné vědomí, že se divák nemá čeho chytit, neví, co je reálné a jak zachycená scéna ve skutečnosti vypadala.
Původní fotografie se vyznačují silnou vizualitou, dobrým světlem i technickým provedením. Zejména u některých z nich je pravděpodobné, že nebyly součástí opravdového rodinného archivu, ale že zachycení lidé jsou modelky a modelové, kteří pózovali fotografovi a snímek vznikl za jiným, například reklamním účelem. To dokládá i sama autorka: *„Není jisté, odkud ty původní fotografie pocházejí. Zda z rodinných alb nebo ukazují modely a modelky předstírající, že jsou rodina. To je pro mě ta nejzajímavější věc.“* [11] Divák je tak konfrontován jednak s počítačem dotvořenými či pozměněnými prvky fotografií, které dávají snímkům nový smysl či surreálný podtext, jednak se musí v souboru potýkat s velkou nejistotou a tajemstvím, které jej obestírají. Neví, kdo jsou lidé na fotografiích a jestli jejich vztahy zachycené na snímcích byly reálné či jenom hrané, kolik upřímnosti bylo v jejich gestech a pohledech, ani při jaké příležitosti fotografie vznikly. Přesto jsou právě tyto dva základní rysy vystaveného souboru spolu s vizualitou amerických poválečných let tím, co činí soubor velmi uceleným a kompaktním.

10 Rozhovor autora s Martinem Fojtkem.

11 Umělkyně Weronika Gęsicka stopuje minulost pomocí fikce, ČT24, Česká televize, 2017 (ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2197780-umelkyne-weronika-gesicka-stopuje-minulost-pomoci-fikce).

056 Weronika Gęsicka / Stopy

057 Weronika Gęsicka / Stopy

058 Weronika Gęsicka / Stopy – instalace na výstavě

059 Weronika Gęsicka / Stopy – instalace na výstavě

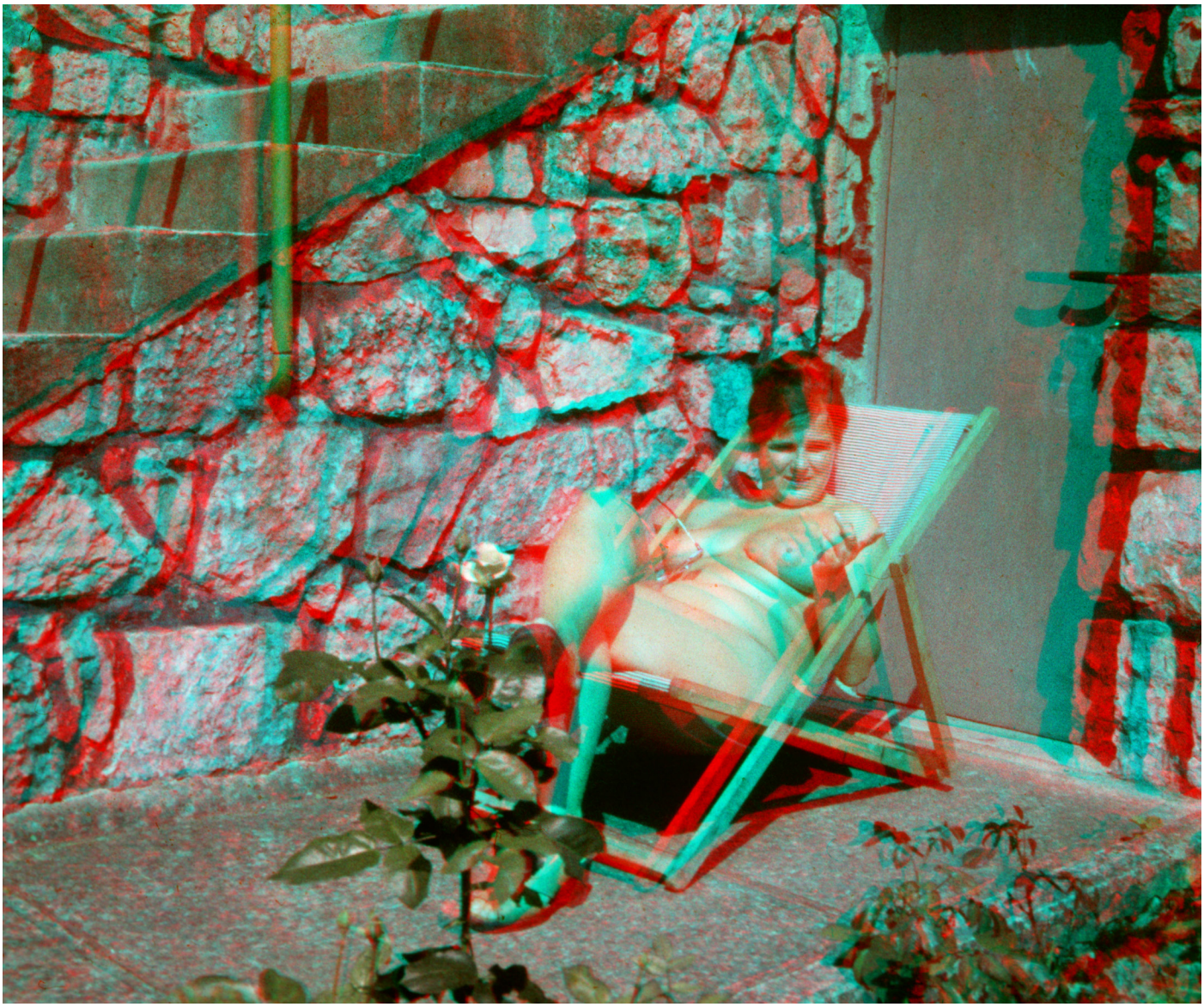

060 Neznámý autor / Sexy dívka v lese – 3D fotografie

5_12 NEZNÁMÝ AUTOR: SEXY DÍVKA V LESE

Doba trvání: 10. listopadu – 30. prosince 2017
Kurátor: Martin Fojtek
Vernisáž: 9. listopadu 2017 v 19 hod

Fotografie má tu vlastnost, že může referovat o době dávno minulé, připomínat reálie světa, který již neexistuje, a vydávat svědectví o lidech a jejich životech. Zároveň, pokud jsou snímky pořízené v minulosti dobře uchovány, je jejich existence často trvalejší než existence lidí, kteří jsou na nich zobrazeni nebo kteří je vytvořili. V takovém případě již nezřídka není nikdo, kdo by byl schopen identifikovat na snímcích zachycené osoby, z nichž se stávají němí svědci minulosti. Takové snímky nám však přinášejí možnost poohlédnout se zpět v čase a nahlédnout životy jiných skrze dobovou vizualitu. Toho využil fotograf Martin Plitz, jenž z náhodně zakoupeného souboru dobových fotografií připravil pro galerii Fotografic konceptuální výstavu, kterou nazval Sexy dívka v lese.

Martin Plitz se narodil v roce 1964. Vystudoval Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, kde na sebe upozornil konceptuálními projekty Ženy z titulní strany časopisu Vlasta nebo Proměny pražských biografů.
Fotografa Plitze fascinovaly negativy datované dle reálií na nich zobrazených přibližně do první poloviny 70. let hned po jejich zakoupení. To následně vedlo až k vytvoření výstavního souboru pro galerii Fotografic. Výstava představila stereoskopické fotografie pořízené neznámým autorem. Tomu se povedlo neprvoplánovým způsobem zachytit nahotu svých modelek i atmosféru doby dýchající z reálií na jednotlivých snímcích. Dnes se již můžeme jen dohadovat, za jakým účelem a při jakých příležitostech fotograf snímky vytvářel. Nevíme nic ani o fotografovi ani o jeho modelkách, výstava nám však přináší jasnou zprávu o vizualitě života v Československu 70. let. Je neobvyklá i zpracovaným tématem. V době totalitního státu, kdy byla i nahota ať jakkoliv vzdálená od pornografie, ke které vystavené snímky nesklouzly, ve veřejném prostoru nežádoucí a tabuizovaná, bylo pravděpodobně poměrně neobvyklé nafotografovat podobný soubor. Charakter vystavených snímků nenaznačuje, že by byly vytvořené pouze na základě autorova voyerismu, jako je tomu například u černého koně české fotografie Miroslava Tichého. Jedná se spíše o vědomou práci amatérského fotografa s modelkami, ať už byly fotografovi blízké či nikoliv.
Modelky na vystavených fotografiích jsou zachyceny v přirozených pózách prostých lascivních výrazů a klišé, které jsou s amatérskou fotografickou tvorbou zaměřenou na akt velmi často spojené. Fotograf se zaměřoval na obyčejné ženy a na realistické zobrazení lidského těla bez jeho zkrášlování a použití lacině estetizujících detailů. Naopak, jedná se o zobrazení čiré nahoty, přirozené a situované do reálného prostředí dobových bytových interiérů či venkovních lokací. Některé z fotografovaných směřují svůj pohled do kamery, aniž by však přehnaně pózovaly, na jiných fotografiích jsou modelky zachyceny jakoby mimoděk bez jejich viditelného zájmu o fotografa.
Způsob instalace výstavy přirozeně vycházel z technického provedení fotografií. Ty byly vytvořeny jako stereoskopické, což naznačuje zapálenost jejich autora nejen pro motivy, jež na svých snímcích zachytil, ale i pro technickou stránku jejich vzniku. Většina vystavených snímků byla v galerii umístěna ve speciálních stereoskopických prohlížečkách, jejichž pomocí byly fotografie prohlíženy oproti archům bílého papíru instalovaného na stěnách galerie. Touto instalací se dosáhlo dalšího zajímavého efektu, kdy návštěvník vstupující do galerie měl pocit, že jsou vystaveny bílé archy papíru. Až při bližším seznámení s konceptem výstavy a pohledem na tyto bílé plochy skrze prohlížečky zjistil, že tyto papíry slouží jen jako pozadí pro zobrazení stereoskopických fotografií umístěných v prohlížečkách. Kromě takto prezentovaných fotografií byla na čelní stěně galerie umístěna fotografie vytištěná pomocí 3D tisku, která byla nahlížena přes poskytnuté 3D brýle. Součástí důmyslné instalace založené na bílých papírech a prohlížečkách, která byla společným dílem Martina Plitze,

Terezy Bonaventurové a Martina Fojtka, byl i krátký film, jenž byl podobně jako vystavené fotografie natočen u moře nebo v lese a podobným nenuceným způsobem zachycoval mladé dívky.
Zcela nevědomky neznámý autor vytvořením stereoskopických fotografií odkazuje k dnešku, kdy 3D technologie pronikají kromě fotografie do řady dalších odvětví, a výstava tak poskytuje možnost zajímavého srovnání někdejšího primitivního přístupu k technologii 3D s dnešními možnostmi.
Součástí výstavy byl i doprovodný program v podobě večerní projekce dvou filmů s tématem nalezených fotografií souvisejících. Prvním z nich byl známý snímek Hledání Vivian Maier, druhým pak český film Ztracená dovolená režisérky Lucie Králové pojednávající o hledání autorů několika nalezených kinofilmů, kteří byli zároveň hlavními objekty zachycenými na těchto negativech.

061 Neznámý autor / Sexy dívka v lese – vernisáž

062 Neznámý autor / Sexy dívka v lese – instalace na výstavě

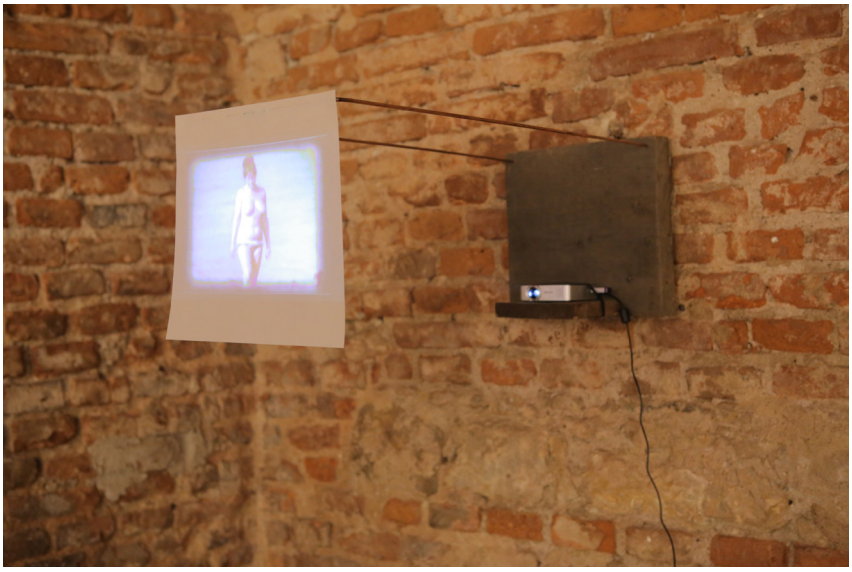

063, 064, 065 Neznámý autor / Sexy dívka v lese – instalace na výstavě

066 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – instalace na výstavě

067 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – instalace na výstavě

5_13 JAN JEDLIČKA: ZIMNÍ CESTA K MOŘI

Doba trvání: 9. května – 17. června 2018
Kurátor: Martin Fojtek a Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 8. května 2018 v 19 hod

Výstava Jana Jedličky uvedená v galerii Fotografic na jaře 2018 je založena na silném jednotícím konceptu. Ten spočíval v ověření obrazových teorií filozofa Viléma Flussera fotografickým záznamem na 36 políček kinofilmu během jedné konkrétní cesty vlakem.

Jan Jedlička se narodil v roce 1944 v Praze. Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Ladislava Čepeláka. Do jeho života zásadním způsobem zasáhla srpnová okupace roku 1968, která ho v roce následující přiměla k emigraci do Švýcarska, kde dodnes žije. Jeho dílo je silně inspirováno krajinou a prožitkem v ní. Autor tvoří fotografie, kresby a malby.
Výstava je založena na experimentu inspirovaném teorií Viléma Flussera o fotografickém obrazu. Veškeré vystavené fotografie pořídil Jan Jedlička během cesty vlakem ze švýcarské Basileje do nizozemského Haagu a krátce po jejím skončení. K záznamu cesty použil autor jeden kus černobílého kinofilmu, který exponoval v obyčejném automatickém fotoaparátu. Tak vznikla naprostá většina fotografií na výstavě představených, zbylé tři fotografie zobrazující mořskou scenérii pak byly snímány na barevný film po skončení cesty v Haagu. Jsou to také jediné snímky, které byly vyfotografovány ze statické pozice fotografa, a nikoli z jedoucího vlaku. Sám autor ke svému postupu uvádí: *„Zrovna jsem četl úvahy Viléma Flussera o filosofii fotografování a nastávající době technických fotografií a napadlo mě otestovat si některá teoretická tvrzení a závěry z jeho textů. Použil jsem k tomu automatický fotoaparát Nikon AF a černobílý film. Zachtělo se mi prozkoumat své vlastní zběžné způsoby náhledu na fotografované objekty během cesty, včetně role, jakou při tom hraje můj fotoaparát.“* [12]
Během jízdy vlakem Jan Jedlička mohl s použitým fotoaparátem jenom částečně ovlivňovat, jak budou pořízené snímky vypadat a co přesně na nich bude zachyceno. Pohyb vlaku v kombinaci s nemožností manuálně nastavit fotoaparát zásadně ovlivňoval, zda budou snímky ostré nebo s pohybovou neostrostí, rovněž kompozice byla autorem volena spíše intuitivně a byla determinována zejména rychlostí pohybu vlaku a vzdáleností fotografovaných objektů od objektivu. Rovněž souslednost jednotlivých snímků byla dána tím, v jakém pořadí se zaznamenané výjevy v průběhu cesty nabízely.
Vystavený soubor je tvořen všemi fotografiemi, které byly během experimentu pořízeny. Žádné políčko z negativu nebylo vynecháno, rovněž pořadí snímků bylo v instalaci zachováno přesně tak, jak byly zaznamenány. Výstavní soubor tak byl vytvořen z do značné míry náhodných fotografií, přičemž nebyla fotografem příliš ovlivněna výsledná podoba snímků a nebyl učiněn ani žádný výběr, který by soubor nějakým způsobem revidoval. Instalace samotná pak horizontální řadou fotografií o stejném rozměru seřazených za sebou evokovala filmový pás. Návštěvník galerie tak mohl pohybem po výstavním prostoru vizuálně rekonstruovat výjevy z cesty autora a zároveň přemýšlet o principu nabývání vlastních prožitků na základě vizuálních vjemů zprostředkovaných fotografií. A právě tyto prožitky byly významně ovlivněny způsobem, jakým byly fotografie vytvořeny. Pokud by byly na filmu zachyceny jiné momenty z celé cesty, mohl být divákům dojem ze souboru a tím i jeho vnitřní pocit z cesty odlišný. Na druhou stranu byl soubor „velmi pravdivý“ tím, že v rámci editace nedošlo k vyřazení žádných snímků, a tudíž ani k následnému ovlivnění vyznění souboru autorem.
Princip zaznamenávání krajiny je Janu Jedličkovi v jeho tvorbě velmi blízký a lze říci, že je to jeho celoživotní téma. V tomto případě ho propojil ještě s fotografickým experimentem reagujícím na Flusserovy obrazové teorie.

12 Webové stránky galerie Fotografic (fotografic.cz/project/jan-jedlicka-2/).

068 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – vernisáž

069 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – instalace na výstavě

070 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – instalace na výstavě

071 Jan Jedlička / Zimní cesta k moři – instalace na výstavě

072 Libuše Jarcovjáková / Autoportrét

5_14 LIBUŠE JARCOVJÁKOVÁ: KIMOCHI: POSTELE A POKOJE

Doba trvání: 7. září – 21. října 2018
Kurátor: Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 6. září 2018 v 19 hod

Na sklonku léta roku 2018 uvedli kurátoři galerie Fotografic výstavu Libuše Jarcovjákové. K autorce, která má svoji volnou tvorbu založenou na deníkových záznamech, jež celý svůj život vytváří, však přistoupili jiným způsobem, než jaký pro ni byl obvyklý a který uplatňovala na svých předešlých výstavách, a to jak co se týče obsahu, tak co se týče formy. Obsahově se výběrem fotografií zaměřili na intimní vhled do života již tak intimní fotografky, v rámci kterého postavili do jakéhosi přirozeného kontrastu autorčiny černobílé fotografie a její novější barevnou tvorbu. Coby formu výstavy pak zvolili ozvučenou projekci. Výstava byla v galerii Fotografic realizována před autorčiným celosvětovým úspěchem na festivalu v Arles v roce 2019.

Libuše Jarcovjáková se narodila v roce 1952 v Praze. Vystudovala Střední průmyslovou školu grafickou a následně FAMU v Praze. Její tvorba vzniká zejména jako deníkové záznamy jejího života, které reflektují každodenní události, vytvořila však i jedinečné dokumentární soubory přibližující romskou nebo vietnamskou komunitu. V 80. letech se pak zaměřila na v socialistickém Československu neobvyklé téma, když vytvořila dokument zobrazující homosexuální menšinu seskupenou okolo pražského T-Klubu. V roce 1985 díky sňatku legálně odešla do Západního Berlína, kde pokračovala ve svém osobitém dokumentu. Na začátku 90. let se pak vrátila do Prahy a začala vyučovat na Střední průmyslové škole grafické v Hellichově ulici.
Martin Fojtek a Tereza Bonaventurová, coby kurátoři, se spolu s autorkou rozhodli pro netradiční formu výstavy, kdy fotografie nebyly instalovány jakožto klasické printy, ale byly představeny ve formě ozvučené projekce. Libuše Jarcovjáková dle svých slov neměla s takovouto formou výstavy své fotografické tvorby předešlou zkušenost. S nápadem konceptu výstavy přišel Martin Fojtek, který se pro tuto formu prezentace fotografického souboru inspiroval projekcí fotografií Nan Goldin na Paris Photo. Tento přístup posunul výstavu do méně tradiční formy, umožnil prezentovat více fotografií a posloupností snímků zdůraznil dějovou linii souboru. Projekce byla doplněna ambientní hudbou, kterou za tímto účelem zkomponoval Jakub Kudláč. Ta nerušivě avšak přesto důrazným způsobem podtrhovala divákovy pocity získané vizuálním vjemem při sledování projekce.
Slovo Kimochi obsažené v názvu výstavy je japonský výraz pro pocit nebo náladu. Odkazuje jednak k autorčiným tvůrčím pobytům v Japonsku, kam několikrát vyjela ze socialistické střední Evropy na konci 70. let, jednak vyjadřuje charakter prezentovaného souboru fotografií.
Fotografie zařazené do souboru přehrávaného ve smyčce projekce je možné rozdělit do dvou částí. První tvoří černobílé snímky pořízené v letech 1972 – 2000, druhou pak fotografie barevné, zachycené převážně mobilním telefonem mezi roky 2000 – 2018. Před úvodní černobílou a úvodní barevnou fotografií je v projekci uveden výčet míst, kde byly jednotlivé snímky pořízeny. Obě části projekce představují návštěvníkům galerie osobní až intimní výpověď o autorčině životě a situacích, které ji obklopovaly. Na jednotlivých fotografiích zařazených do vytvořených souborů jsou divákům přinášeny obrazy z interiérů, kde autorka pobývala. Ať již se jedná o domov plný osobních věcí, strohou ubytovnu nebo hotelový pokoj, poskytují fotografie divákovi sugestivní vhled do autorčina vnitřního světa a přenášejí na něj její tehdejší pocity zachycené ve fotografiích. Velkou část prezentovaných snímků tvoří autoportréty, případně intimní portréty autorce blízkých lidí. Jak už je z názvu výstavy patrné, kurátoři se soustředili na výběr snímků zachycujících v daných interiérech postele, které jsou pro deníkovou tvorbu Jarcovjákové dlouhodobým objektem zájmu. Ať je na nich přítomna sama autorka, jí blízcí lidé, či jsou prázdné, na prezentovaných fotografiích symbolizují ne snad opravdový domov, alespoň však dočasné a krátkodobé ukotvení. Představují místo milostného

aktu či naopak vlastního osamění, v každém případě emočně působí na diváka a podávají osobité svědectví o životě autorky.
Černobílá část souboru návštěvníka galerie uvádí nejprve do světa reálií totalitního Československa, kdy intimita osobní zpovědi ostře kontrastuje s bezútěšnými kulisami tehdejší doby. Z fotografií je cítit náznaky bezmoci a nemožnosti vzepřít se osudu, syrovost a tvrdost života ve vrstvě socialistické společnosti, která je establishmentem skrytě tolerována, ale stojí na okraji zájmu mocných i většinové společnosti. V podobném duchu překvapivě působí i fotografie ze Západního Berlína, kam se Jarcovjáková v polovině 80. let provdala a vymanila se tak ze života v totalitní společnosti. Svoboda násilně rozděleného města přinesla autorce nové podněty jak v tvorbě, tak v životě, celkové vyznění její tehdejší tvorby ale zůstává podobné charakteru fotografií z totalitního Československa. Převládá nelehký pocit z nutnosti protloukat se životem, jak to jde, bez jasnějších východisek a nadějí.
S přelomem tisíciletí Jarcovjáková odkládá černobílý film, který pro ni byl do té doby zcela charakteristický a pro svoji další volnou tvorbu využívá mobilní telefon. Barvy přinášejí do druhé části projekce více optimismu, ubývá syrovosti, což souvisí zřejmě nejen s proměnou společenského klimatu, ale i s vyzráváním autorčiny osobnosti. V jednotlivých fotografiích je zaznamenatelná i jistá lyričnost, prostředí i lidé včetně autorky samotné působí uhlazeněji, přesto v souboru zůstává dostatek prostoru pro absurdní výjevy doby. Běh autorčina života je zobrazován v ničím nepřikrášlené formě, interiéry levných ubytoven jsou ve větší míře nahrazeny pozlátkem hotelových pokojů s podbízivým vkusem. Ačkoliv se v druhé části projekce mění jak kulisy, tak forma zobrazovaných snímků, nelze se nepodlehnout dojmu, že je stále sledována tatáž linka intimního deníku, kterou jsou pomocí fotografie na diváka přednášeny autorčiny niterné pocity. K barevným fotografiím vytvořeným mobilním telefonem autorka v rozhovoru pro Český rozhlas, Radio Wave říká: *„Mám moc ráda technickou chybu, něco, co na fotku nepatří. Neoslovují mě precizní fotky. I takové mám, i takové mají smysl, ale líbí se mi třeba barevné posunutí, neostré fotky. Baví mě esence těch věcí, nemusím je vidět jasně. Proto mně ta technologie mobilních telefonů vyhovovala.“* [13]
Výstava Libuše Jarcovjákové, na které byly prezentovány kromě fotografií v rámci projekce i ukázky z autorčiných deníků, byla v galerii Fotografic uvedena jako součást pražského Fotograf festivalu a byla doprovázená komentovanou prohlídkou autorky. Doplňující program pak byl tvořen filmem „B-Movie: zvuk a rozkoše západního Berlína 1979-1989“, který návštěvníkům přinesl další intenzivní vhled to atmosféry té zajímavější části rozděleného města.
V rámci mediálního ohlasu na výstavu byl uveřejněn mimo jiné poměrně obsažný rozhovor s autorkou na Českém rozhlasu, Radiu Wave.

[13] Řičicová, Hana: *Ztrácíme se v digitálním smetí. Focení mě vyvádí z polospánku a režimu autopilota,* říká Jarcovjáková (rozhovor s Libuší Jarcovjákovou), On Air, Radio Wave, Český rozhlas, 2018 (wave.rozhlas.cz/ztracime-se-v-digitalnim-smeti-foceni-me-vyvadi-z-polospanku-a-rezimu-autopilota-7609178).

073, 074 Libuše Jarcovjáková / Kimochi: Postele a pokoje

075, 076 Libuše Jarcovjáková / Kimochi: Postele a pokoje

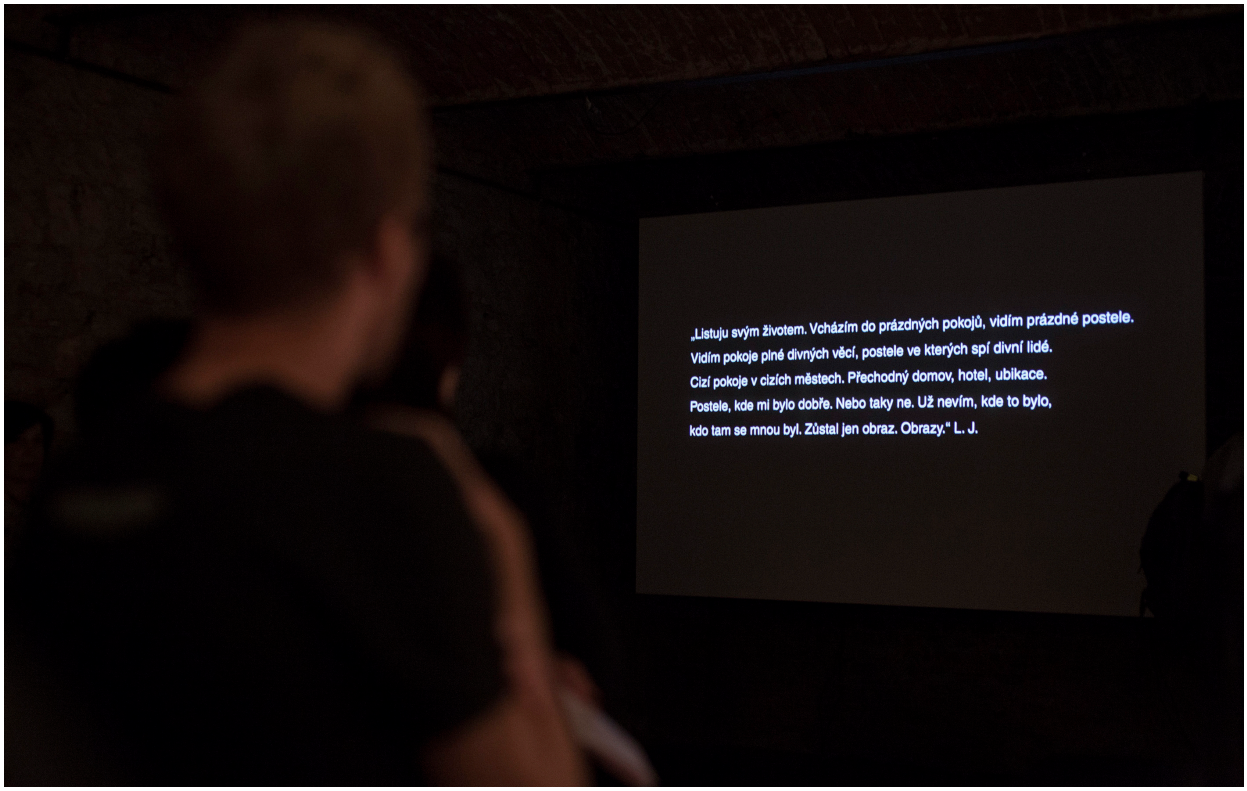

077, 078 Libuše Jarcovjáková / Kimochi: Postele a pokoje – vernisáž

079 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

5_15 GREGOR SAILER: POTĚMKINOVY VESNICE

Doba trvání: 29. března – 11. května 2019
Kurátor: Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 28. března 2019 v 19 hod

Na konci března 2019 byla v galerii Fotografic představena aktuální tvorba rakouského umělce Gregora Sailera, konkrétně jeho série Potěmkinovy vesnice. V tomto fotografickém souboru se autor zabývá fenoménem vytvářením kulis a replik a ptá se po smyslu takového lidského činění. S velkým úspěchem byl v létě 2018 uveden na fotografickém festivalu v Arles a na podzim stejného roku na Evropském měsíci fotografie v Berlíně, reprízy proběhly v Hamburku, Ženevě a dalších městech. Stejnojmenná kniha získala mezinárodní cenu DAM Architectural Book Award 2018. Šlo tedy o expozici děl s velkým mezinárodním ohlasem.

Gregor Sailer se narodil roku 1980 v Rakousku. Vystudoval fotografii na Fachhochschule Dortmund (University of Applied Sciences). Ve své tvorbě se zaměřuje především na lidské zásahy do krajiny a jejich následky. V Praze se samostatnou výstavou představil již podruhé, v roce 2010 vystavoval v Rakouském kulturním fóru.
Vystavený soubor Potěmkinovy vesnice je inspirován pověstným snažením ruského polního maršála Potěmkina, který na konci 18. století nechal na zabraném území Krymu vystavět celé vesnice formou pestrobarevných fasád, aby potěšil projíždějící panovnici Kateřinu Velikou. Gregor Sailer po celém světě vyhledal nejrůznější druhy uměle vytvořených objektů, které vypadají nebo představují něco zcela jiného, než ve skutečnosti jsou. Vznikl tak působivý soubor fotografií formálně i obsahově vyprázdněných míst, která buď již ztratila svůj účel, či ho ani nikdy neměla, případně lze o jejich účelu s ohledem na obecné morální hodnoty pochybovat.
Typické holandské nebo anglické reálie detailně okopírované a postavené v Číně, armádní cvičební centra velikosti menších měst situované v poušti, v samotném Rusku instalované plastové fasády, jejichž účelem je, stejně jako před více než dvěma staletími za Potěmkina, zvýšit estetický dojem prezentovaný projíždějícím celebritám.
Sailer si ve svém souboru všímá nesmyslnosti lidského snažení projevujícího se vytvářením bezobsažných kulis, fascinuje ho jejich propracovanost a vykořeněnost způsobená přenesením architektury úzce vázané na konkrétní geografickou polohu a kulturu na druhý konec světa. Ať už se jedná o zásahy, které mají pouze estetizovat danou lokalitu, objekty, jejichž účelem je návštěvníkům evokovat jinou kulturu a prezentovat samy sebe jako cosi výjimečného, nebo o tréninkové lokality sloužící ke zorientování se vojenských jednotek v cizím prostředí, autor se snaží zkoumat jejich hodnotu. Pokouší se nacházet důvody, proč lidstvo tyto stavby vytváří, zda nabízejí svým tvůrcům a uživatelům nějaký trvalý přínos a co tyto objekty říkají o lidstvu samém. Na otázky, zda například přenášení evropské architektury do Číny může místní obyvatele uspokojit, zda nejsou schopni vycítit, že instalované stavby jsou bez jakéhokoli místního kontextu a ducha prázdné a bezobsažné, že se jedná pouze o laciný kýč a nepravdu, vystavený soubor přímo neodpovídá, nutí však diváka o tomto fenoménu i myšlení lidí do hloubky uvažovat. Toho si všímá i recenze, která o výstavě vyšla na kulturním webu fullmoonzine.cz: *„Diváka neznervózňuje obraz sám o sobě, jako je tomu třeba u inscenované fotografie, napětí vyvolává až kontrast mezi nadčasovou krásou architektonických forem a vědomím toho, k jakému slouží účelu. Dojem nepatřičnosti zesiluje fakt, že Gregor Sailer jen výjimečně fotí lidi. Stavby, v nichž nikdo nikdy nežil a pravděpodobně žít ani nebude, jsou výmluvné svým statickým, nadpozemským a podivně bezduchým půvabem.“* [14]

[14] Školoulová, Tereza: Gregor Sailer: Pastelová nervozita opuštěných budov, FullMoonzine, 2019 (fullmoonzine.cz/gregor-sailer-pastelova-nervozita-opustenych-budov).

Zajímavé je také srovnání s Grigorijem Alexandrovičem Potěmkinem a jeho dobou, k němuž vybízí už samotný název výstavy. Po shlédnutí vystaveného souboru v divákovi neodvratně sílí pocit, že se lidstvo za více než dvě století nikam neposunulo, ba naopak, dovedlo k dokonalosti a bezmezné absurditě to, co ruský polní maršál oficiálně začal.
Soubor, který byl vystaven, byl stylově velmi sjednocený, a to i přesto, že vznikal na různých místech světa. Za zmínku stojí i fotografova preciznost a trpělivost při výběru počasí, za kterého fotografoval, jež vyústila v ocelově šedou zamračenou oblohu na velké většině vystavených snímků. Sailer klade důraz na estetickou hodnotu svých fotografií, takže i objekty, jejichž původní účel není příliš vábný, působí v Potěmkinově duchu na fotografiích velmi esteticky. Vytváření vystaveného souboru navíc bylo podle autora náročné i tím, že měl obvykle jen jednu příležitost objekt nafotografovat. To platilo zejména u snímků vojenských lokalit, ke kterým bylo složité se dostat. Sailer k zaznamenání tohoto souboru dle svých slov používal velkoformátovou kameru a filmový materiál, což dále zvyšovalo náročnost celého procesu, bez možnosti kontroly snímků přímo v místě jejich vzniku a s první vizuální kontrolou po vyvolání, dávno po návratu z fotografické lokace.
Ve Fotograficu bylo v rámci výstavy instalováno několik působivých velkoformátových tisků, zbylé snímky z představené sérii v menších formátech pak byly umístěny na hlavní stěnu galerie ve třech pod sebou umístěných řadách. Součástí výstavy byl i doprovodný program v podobě projekce filmu Kopie štěstí pojednávajícím o vytváření kopií evropské architektury v Asii.
Výstava měla značné ohlasy, recenze vyšla například v kulturním magazínu Fullmoon. Na Českém rozhlase, stanici Vltava byl uveřejněn rozhovor s autorem fotografií Gregorem Sailerem.

080 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

081, 082 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

083 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

084 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

085 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

086 Gregor Sailer / Potěmkinovy vesnice

087 Andrea Sobotková / The Bear Has a Keen Sense that Enables it to Hunt at Dusk

5_16 ANDREA SOBOTKOVÁ: THE BEAR HAS A KEEN SENSE THAT ENABLES IT TO HUNT AT DUSK

Doba trvání: 21. června – 28. července 2019
Kurátor: Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 20. června 2019 v 19 hod

Projekt Andrey Sobotkové byl v galerii Fotografic uveden v druhé polovině června 2019. Tato výstava byla v porovnání s ostatními výstavami v galerii velmi ojedinělá, a to jak co se týče konceptu, tak co se týče formy. Autorka v ní reflektovala svůj zájem o problematiku podvědomých procesů a vizuality, která je s nimi spojena. K této reflexi jí pomohla na poměry galerie až monumentální instalace, kdy byl výstavní prostor zásadně přetvořen o metr zvýšenou podlahou a kdy autorka v celkové koncepci výstavy využila i starý tovární komín stojící vedle budovy galerie.

Andrea Sobotková se narodila v roce 1994 v Novém Městě na Moravě. Po absolvování Střední uměleckoprůmyslové školy v Jihlavě začala studovat v ateliéru Intermediální tvorby na Akademii výtvarných umění v Praze, nejprve u Jiřího Příhody, následně u Pavly Sceranková a Dušana Zahoranského. Ve své tvorbě se zaměřuje především na site-specific instalace, ve kterých zkoumá zejména vztah člověka k jeho prostoru a k prostředím jej obklopujících, ať už je to krajina, architektura nebo krajinná rezidua.
Po dobu výstavy Andrey Sobotkové byl prostor galerie Fotografic neobvyklým způsobem proměněn. Autorka po celé podlahové ploše výstavní místnosti vytvořila zvýšenou podlahu, tudíž návštěvník musel hned u vchodu vystoupat po několika schodech na novou podlahovou úroveň a ocitl se tak hlavou přímo pod klenutým stropem galerie. V takto zvýšené podlaze byly vyříznuty dva kruhové otvory, každý přibližně s dvoumetrovým průměrem.
Tato náročná instalace nebyla v žádném případě samoúčelná, naopak zásadním způsobem pomohla autorce prezentovat její umělecký záměr, v němž se rozhodla zabývat se podvědomými procesy v hlavě člověka. A to konkrétně jeho sněním a vizualitou, která je s tím spojená. Za tímto účelem Sobotková nejprve sestavila ze zkušeností vybraných lidí tzv. Atlas pádů, ve kterém popisuje a fotograficky dokumentuje pocity, které lidé zažívají ve svých pádech, jež se jim odehrávají v jejich snech. Tyto pocity byly v prostoru galerie pomocí instalace věrně rekonstruovány. K tomu byl využit jeden ze dvou zmíněných kruhových otvorů ve zvýšené podlaze a vedle budovy galerie stojící starý tovární komín. Z výšky tohoto komínu bylo natočeno video s pohledem přímo dolů k patě této dnes již nevyužívané stavby. Tento obraz byl promítán na dno kruhového otvoru vyříznutého ve zvýšené podlaze. Vlivem povětrnostních podmínek při natáčení se záběr z výšky komína nepatrně pohyboval, což způsobovalo pohyb obrazu na dně kruhového otvoru ve zvýšené podlaze galerie. Na návštěvníky se tak přenášel velmi intenzivní pocit, že sami stojí na zmíněném komínu. Pomocí tohoto pocitu, který mohl hraničit až se závratí, autorka velice věrohodně v návštěvnících evokovala jejich vlastní pocity, jež znali ze svých snů, kdy stojí na kraji vysoké budovy, žebříku či komínu, vlivem závratě se nejsou schopni na tomto místě udržet a jejich sen končí volným pádem dolů.
Andrea Sobotková touto důmyslnou instalací vytvořila prostředí, které zásadním způsobem návštěvníky galerie znejišťuje, při pohledu do kruhového otvoru s projekcí mohou pociťovat závrať a v okamžiku soustředění ztrácejí jistotu, v jaké výšce a kde se vlastně nacházejí. Autorce se v jejím díle povedlo přiblížit lidem jejich vlastní pocity ze snů, podařilo se jí zastavit okamžik, který ve snu předchází pádu, a jehož trvání je pro snícího extrémně krátké, což je však je vyváženo jeho intenzitou. Právě tato intenzivní energie v instalaci vystupuje na návštěvníka z hlubin kruhového otvoru s projekcí chvějícího se obrazu snímaného z vrchu komína. Andrea Sobotková tak poskytuje návštěvníkům intenzivní prožitek ze simulovaného okamžiku před pádem a zároveň je vybízí přemýšlet o situacích, které zažili ve svých vlastních snech, analyzovat je a porovnávat se situacemi

zaznamenanými v Atlasu pádů. Návštěvníkova pozornost tak byla zaměřena k jeho vlastním snovým prožitkům, jejichž příčiny si ne vždy umí rozumově vysvětlit, a k podvědomí, které zpracovává reálně prožité situace a přetavuje je v situace snové.
Zároveň s projekcí byl v druhém vyříznutém otvoru pomocí permanentního tisku, kdy bylo na jednotlivých listech papíru kontinuálně generovaných tiskárnou vytištěno vždy jen jediné slovo, návštěvníkům prezentován autorkou sesbíraný Atlas pádů. Andrea Sobotková tak doplňuje sugestivní videoinstalaci o střípky příběhů lidí a jejich snů. Samotné potištěné archy papíru padají z tiskárny umístěné v rovině zvýšené podlahy do druhého kruhového otvoru v podlaze, analogicky k pádu člověka ve snu. Do tohoto druhého kruhového otvoru byla směrována zároveň i projekce diapozitivů z projektoru zavěšeného nad otvorem. Celá instalace je doplněna binaurální nahrávkou pořízenou při výstupu autorky na komín za účelem nasnímání videa.
Jako doprovodný program výstavy byla uskutečněna komentovaná prohlídka.

088 Andrea Sobotková / The Bear Has a Keen Sense that Enables it to Hunt at Dusk

089, 090 Andrea Sobotková / The Bear Has a Keen Sense that Enables it to Hunt at Dusk

5_17 TOMÁŠ POSPĚCH: ČEŠSTVÍ

Doba trvání: 24. října – 24. listopadu 2019
Kurátor: Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 23. října 2019 v 19 hod

Kurátoři Martin Fojtek a Tereza Bonaventurová spolu s fotografem Tomášem Pospěchem připravili pro výstavu v galerii Fotografic Pospěchův rozsáhlý soubor „Češství". Ten vznikal více než deset let mezi roky 2001 a 2011 a vizuálně představuje tento fenomén. Při jeho zpracování se autor vyhnul jak tradičnímu dokumentu ve formě, v které je v českém fotografickém prostředí obvykle chápán, tak zobrazování prvoplánových předmětů a situací s češstvím spojenými.

Tomáš Pospěch se narodil roku 1974 v Hranicích na Moravě. Vystudoval fotografii na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (ITF), studium zakončil v roce 1998, současně studoval i dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (zakončeno 1995) a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (zakončeno 1999). Na magisterské studium fotografie navázal studiem doktorským, graduoval v roce 2013 opět na ITF, kde v současné době působí jako pedagog. Habilitoval se na VŠVU v Bratislavě. Ve své fotografické práci se dříve zabýval subjektivní podobou dokumentu, nyní je orientován konceptuálním směrem. Zabývá se novými formami dokumentu, jimiž zpracovává přesně definovaná témata svého zájmu. Vytvořil například soubory Bezúčelná procházka, Majitelé hradů, Mizení plánu (Šumperák) nebo Zemědělské práce (Agrokombinát Slušovice). Pospěch dále pracuje jako historik umění, volný kurátor a nakladatel. Ve svém nakladatelství PositiF se zaměřuje především na fotografické publikace.
Na projektu Češství začal Tomáš Pospěch pracovat v roce 2001. Svou práci si dopředu velmi jasně vymezil. Stanovil si cíl nafotografovat a zeditovat soubor o sto fotografiích, které by z jeho pohledu vizuálně vyjadřovaly těžko uchopitelnou podstatu češství. Zároveň se však chtěl jednoznačně vyhnout zažitým klišé, kdy by zpracovávané téma zobrazoval pomocí prvoplánových otřepaných symbolů. Cyklus se rozhodl zpracovat nikoliv tradičním fotografickým dokumentárním způsobem, ale spíše se snažil hledat, podobně jako v jiných svých souborech, vlastní cesty k dokumentární fotografii. Při své práci se záměrně vyhýbal typickým momentkám se zachycením lidí, naopak soubor založil zejména na fotografiích zátiší a krajin. Sám autor ke svému přístupu k souboru říká: *„Na začátku práce jsem si řekl, že si víceméně vypíšu ta hlavní témata, to, co je obecně spojováno s češstvím, a že potom budu systematicky tato témata fotografovat. A záměrně jsem nechtěl, aby se tam objevovala třeba česká státní vlajka, knedlík, pivo, a to, co nás s češstvím napadne hned na poprvé."* [15] V průběhu práce Tomáš Pospěch postupně nafotografoval ke každému vybranému charakteristickému předmětu několik jeho variant, ze kterých následně vybíral jen jednu fotografii do finálního souboru. Tak v průběhu deseti let postupně vzniknul rozsáhlý soubor fotografií zabývajících se tématem češství.

← 091 Tomáš Pospěch / Češství

15 Šrámek, Petr, Šedivý, František: Fotografic Gallery – Tomáš Pospěch / Češství, Mozaika, Český rozhlas Vltava, 2019 (vltava.rozhlas.cz/poslechnete-si-zaznam-mozaiky-8097118).

Pospěchovy fotografie zařazené do souboru a instalované na výstavě v galerii Fotografic návštěvníkovi vizuálně často připomínají to, co sám důvěrně zná a má zasuté kdesi v podvědomí. Mnohdy jsou to věci, na které bychom si v souvislosti s češstvím těžko vzpomněli. Při hlubším zamyšlení však dojdeme k závěru, že v jiných zemích a kulturách se daná věc opravdu příliš nevyskytuje, a že je typická, případně hojně užívaná, právě v prostředí České republiky. Ať to jsou linkrusty na stěnách interiérů, luxfery ve zdech rodinných domů, linoleum záplatované kusem jiného linolea odlišné barvy či v restauraci do sraženého ubrousku zabalený příbor. Některých z takovýchto věcí bychom se z našeho kulturního prostoru jistě rádi zbavili, přesto si uvědomujeme, že jsou zde přítomné a nějakým způsobem pro zdejší společnost typické. Autorovy fotografie zobrazují jednotlivé motivy civilním způsobem, bez přikrašlování nebo naopak dehonestace, jsou zaměřeny na zdokumentování daného jevu bez výrazně subjektivního vkladu autora. To, jak budou působit na návštěvníka galerie, je ponecháno zcela na návštěvníkovi samotném, na jeho vnímání a na tom, jaký vztah k danému předmětu má, případně jaký si na základě vizuální informace poskytnuté fotografií utvoří. Z vystavených snímků je vidět, že se Tomáš Pospěch při sbírání svých motivů a jejich fotografování zaměřoval spíše na český venkov než na města. Právě na venkově jsou zobrazované motivy k zachycení ve své krystalické podobě bez toho, aby byly zásadně ovlivněny či vymýceny uniformitou městského prostředí. S venkovem je více spojen i fenomén českého kutilství, který je na snímcích rovněž velmi často zachycen. Ten je pro zdejší kulturně společenské prostředí typický, zároveň se však s odcházením starší generace pomalu vytrácí. Snahu využít věci co nejvíce, stále dokola je opravovat a záplatovat, spolu se spontánní lidovou tvořivostí zachycuje soubor velmi věrohodně a bez ironického či zesměšňujícího podtextu. Z hlediska dokumentární fotografie je to jeden z výrazných kladů souboru, neboť nastupující generace pod tíhou globalizovaného a unifikovaného světa zaměřeného na spotřebu tyto vlastnosti nezadržitelně ztrácí. Pospěch ve svém souboru zobrazuje to, co zaujme cizince, který na území České republiky přijede poprvé. Jako v každé jiné zemi a kultuře takový člověk nalezne řadu věcí a zvyků, které ho na první pohled překvapí a na které není zvyklý. Pospěch jakoby se výstavou a celým souborem ptal, jak nás cizinci vidí. A jaký je jejich pohled na češství.

Vystavený soubor byl na zdech galerie Fotografic umístěn v poměrně kompaktních formátech v jednoduchých bílých a černých rámech, a to vždy v menších sériích, v nichž k sobě jednotlivé snímky měly vizuálně či významově blízko. Instalace tisků byla doplněna o digitální projekci, kde bylo promítáno všech sto snímků zařazených do souboru.

Před rokem 2019, kdy byl Pospěchův projekt Češství vystaven v galerii Fotografic, byl již tento soubor uveden mimo jiné na výstavách v Minsku, Budapešti, Bukurešti nebo Regensburgu. V České republice byl poprvé vystaven v září 2017 v ostravské galerii Díra v provozu, kurátorkou výstavy byla Petra Damašková. Součástí výstavy byla i autorova komentovaná prohlídka, kde divákům popsal okolnosti a motivaci ke vzniku tohoto souboru, i to, jakým způsobem na cyklu pracoval. O výstavě Češství se zmínila důležitá domácí média, rozhovor s autorem byl odvysílán například v Českém rozhlase, stanici Vltava, konkrétně v ranním pořadu Mozaika.

093 Tomáš Pospěch / Češství – instalace na výstavě

094 Tomáš Pospěch / Češství – instalace na výstavě

095 Tomáš Pospěch / Češství – instalace na výstavě

096 Tomáš Pospěch / publikace

097 Henrik Spohler / In Between

5_18 HENRIK SPOHLER: IN BETWEEN

Doba trvání: 8. srpna – 13. září 2020
Kurátor: Martin Fojtek, Tereza Bonaventurová
Vernisáž: 7. srpna 2020 v 19 hod

Letní výstava v roce 2020 patřila v galerii Fotografic německému fotografovi Henriku Spohlerovi. Ten na ní představil soubor In Between zabývající se rozsáhlou infrastrukturou nutnou k celosvětovému spotřebnímu stylu života, kdy je možné si v několika málo dnech nechat doručit zboží vyrobené na druhého konci světa. Právě logistickou infrastrukturu nutnou k těmto procesům, již však koncový uživatel zpravidla nikdy neuvidí, nafotografoval Spohler tak, že zcela utilitární logistické objekty a areály působí na jeho fotografiích velmi estetickým dojmem. Poukazuje tak na rozpor mezi účelem zachycené infrastruktury a estetickým působením a v duchu svých dalších fotografických souborů odkrývá skryté, ale zcela zásadní struktury dnešního světa.

Německý fotograf Henrik Spohler se narodil roku 1965 v Brémách. Vystudoval Folkwang School / Universität Essen a od roku 1992 pracuje jako fotograf na volné noze. Za svou práci získal řadu mezinárodních ocenění a jeho fotografie jsou zastoupeny ve významných evropských sbírkách. V minulosti působil jako hostující profesor v Karlsruhe, nyní je profesorem na Hochschule für Technik und Wirtschaft v Berlíně. Svá díla vystavoval na mnoha skupinových i samostatných výstavách v rodném Německu, ale i v Austrálii, Jižní Koreji nebo New Yorku. Vydal rovněž řadu monografií. Ve svých fotografiích se zabývá zejména zásahy člověka do krajiny a hledáním nečekaných estetických kvalit v technické infrastruktuře, ať už logistické, jako v případě souboru vystaveného ve Fotograficu, nebo v hardwarové infrastruktuře datových serverů.
Na výstavě In Between vystavil Henrik Spohler výběr z rozsáhlého souboru, ve kterém se zabýval infrastrukturou globální logistiky, která zbytněla zejména s rozvojem globalizace. Na svých fotografiích ukazuje zásadní prvky logistického řetězce, které byly vybudovány k zajištění globální přepravy zboží. Překladiště kontejnerů, mezinárodní přístavy, rozlehlá nákladová nádraží, leteckou pozemní infrastrukturu. Všechna tato místa byla zřízena v lokalitách, které si člověk podmanil a výrazným způsobem proměnil ke svému účelu a prospěchu.
Henrik Spohler na svých fotografiích nezobrazuje místa, jež by působila prvoplánově odstrašujícím dojmem. Naopak. Autor při vytváření tohoto fotografického souboru hledal takové pohledy, aby výsledné snímky působily velmi estetickým dojmem. Tím vzniká určitý rozpor, kdy přísně účelná infrastruktura působí na diváka esteticky. Tento rozpor ho pak nutí k hlubšímu zamyšlení se nad účelem a rozsahem jednotlivých fotografovaných lokalit. Právě ohromující rozsah plochy zabrané logistickými areály byl v galerii Fotografic dobře zřetelný díky velkoformátovým tiskům na výstavě prezentovaným. Prostřednictvím estetiky tak Spohler pokládá kritické otázky. Neukazuje přírodní krásy a místa z katalogů cestovních kanceláří, o kterých by většina lidí řekla, že jsou krásná, ale esteticky podává svědectví o tom, co vytvořil člověk ke svému prospěchu a jen jako prostředek dosažení svých cílů motivovaných především ziskem. Ukazuje tak distopický svět a neobyčejnou sílu a odhodlanost, se kterou si člověk přizpůsobuje krajinu svým účelům a výrazně tak zasahuje do přírodních ekosystémů.
Výstava byla v galerii instalována ve velkoformátových tiscích, které výrazným způsobem přispěly k působivosti celého souboru. Spohlerovo téma krajiny přetvářené člověkem na prostředek v konečném důsledku generující zisk není zcela nové, tímto tématem se dlouhodobě zabývá například kanadský fotograf Edward Burtynsky. Henrik Spohler však ke zobrazení tématu přistoupil se svojí typickou vizualitou pastelových barev a hledáním a následným zobrazování krásy tam, kde se to neočekává. Téma postupné přeměny krajiny ať už zemědělské nebo jiné v betonové plochy, sklady nebo logistické haly není aktuální pouze v okolí velkých námořních přístavů, kde bylo autorem často fotografováno.

Nepochybně muselo silně rezonovat i v pražském návštěvníkovi, jehož město je stále více obklíčené nekonečnými čtverečními kilometry logistických center situovaných u všech hlavních dálničních tahů.
Spohlerův soubor vystavený v galerii Fotografic měl v českém mediálním světě značné množství ohlasů. Rozsáhlý článek vyšel například v týdeníku Respekt, o výstavě referovaly i servery Seznam zprávy a Proti šedi. Rozhovor s autorem byl uveřejněn v Českém rozhlase, radiu Wave. V průběhu výstavy byla v galerii k zakoupení i stejnojmenná autorova fotografická kniha zobrazující kompletní soubor In Between.
Celá výstava byla uskutečněna ve spolupráci s německým magazínem PHOTONEWS a byla podpořena Česko-německým fondem budoucnosti. Jako doprovodný program k výstavě byl uskutečněn večer českých a německých krátkých filmů zabývajících se vztahem člověka a přírody. Další dva večery v průběhu výstavy pak byly v galerii věnovány projekci snímků Homo sapiens a Earth, rakouským filmům s environmentální tématikou.

098 Henrik Spohler / In Between

099, 100 Henrik Spohler / In Between

101 Henrik Spohler / In Between – instalace na výstavě

102 Henrik Spohler / In Between – instalace na výstavě

103 Henrik Spohler / In Between – vernisáž

104 Henrik Spohler / In Between – vernisáž

6 ZÁVĚR

Galerie Fotografic se za dobu svého působení na pražské kulturní scéně stala neopomenutelným výstavním prostorem, a to nejen z hlediska fotografie. Pevné kurátorské vedení a zároveň vstřícný a otevřený přístup k vystavujícím postupně zformovaly tuto galerii v respektovanou instituci jak mezi českými, tak mezi zahraničními umělci. Výčet jmen vystavujících naznačuje široký záběr kurátorů, přičemž pozornost galerie je zaměřena na etablované i začínající umělce.
Snahou bakalářské práce bylo nahlédnout do fungování galerie Fotografic a zaznamenat její vývoj od založení do konce roku 2020. Práce poskytuje také souhrnný přehled výstav realizovaných v galerii za dobu její existence a podrobnější obrázek o těch nejvýznamnějších. Ty byly stručně zhodnoceny a doplněny o reprodukce vystavených děl a pohledů do instalací, aby si čtenář mohl o těchto proběhlých výstavách udělat vlastní představu.

7 ZDROJE

Rozhovory s Martinem Fojtkem a Terezou Bonaventurovou

Rozhovory a emailová komunikace s vystavujícími autory:

- Bohdan Holomíček
- Jitka Horázná
- Branislav Štěpánek
- Pavel Maria Smejkal
- Daniel Laurinc

Knihy, katalogy a tištěná periodika:

- Birgus, Vladimír, Mlčoch, Jan: *Česká fotografie 20. století*, KANT, Praha 2010
- Fárová, Anna: *Dvě tváře*, Torst, Praha, 2016
- Laurinc, Daniel, Laurinc, Zuzana: *Ponořeni v čase*, katalog k výstavě, 2016
- Turek, Pavel: *Inženýrský horor*, Respekt č. 35/2020, Praha, 2020
- Vančát, Pavel: *Dušan Šimánek – Ticho*, Fotograf, #18 80. léta

Webové zdroje:

- andreasobotkova.wz.cz
- fotografic.cz
- fotografgallery.cz/dusan-simanek/
- halanovalaurinc.com
- vilemheckel.cz

- Glisníková, Lenka: *Unikátní snímky „mrtvých zón“. Tudy k vám putuje třeba vaše tričko*, Seznamzpravy.cz, 2020 (www.seznamzpravy.cz/clanek/unikatni-snimky-mrtvych-zon-tudy-k-vam-putuje-treba-vase-tricko-121221)

- Jarešová, Eva: *Tomáš Pospěch: Nelákalo mě být uzávorkován ve světě černobílé momentky*, ČT Art, Česká televize, 2020 (art.ceskatelevize.cz/360/tomas-pospech-nelakalo-me-byt-uzavorkovan-ve-svete-cernobile-momentky-qVeqE)

- Kardová, Helena: *Heckel zdolal hory i reklamní fotku. Luxus zachytil jako realitu Československa*, Hospodářské noviny, 6. 8. 2013 (art.ihned.cz/c1-60380370-heckel-zdolal-hory-i-reklamni-fotku-luxus-zachytil-jako-realitu-ceskoslovenska)

- Rokosová, Alena: *Replika Harlemu ve Švédsku i arabské řeznictví v areálu britské armády. Rakouský fotograf vystavuje soubor Potěmkinovy vesnice*, Mozaika, Český rozhlas Vltava, 2019 (vltava.rozhlas.cz/replika-harlemu-ve-svedsku-i-arabske-reznictvi-v-arealu-britske-armady-rakousky-7890723)

- *Rozhovor s Branislavem Štěpánkem*, Mozaika, Český rozhlas Vltava, 24. 6. 2014 (prehravac.rozhlas.cz/audio/3151036)

- Řičicová, Hana: *Ztrácíme se v digitálním smetí. Focení mě vyvádí z polospánku a režimu autopilota, říká Jarcovjáková* (rozhovor s Libuší Jarcovjákovou), On Air, Radio Wave, Český rozhlas, 2018 (wave.rozhlas.cz/ztracime-se-v-digitalnim-smeti-foceni-me-vyvadi-z-polospanku-a-rezimu-autopilota-7609178)

- Šída, Jan: *Skryté jinotaje umělecké pornografie* (recenze výstavy Branislava Štěpánka), 30. 7. 2014, Právo, server Novinky.cz (novinky.cz/kultura/clanek/recenze-skryte-jinotaje-umelecke-pornografie-236647)

- Škoulová, Tereza: Gregor Sailer: *Pastelová nervozita opuštěných budov*, FullMoonzine, 2019 (fullmoonzine.cz/gregor-sailer-pastelova-nervozita-opustenych-budov)

- Svobodová, Eva: *Ukazuji, co jsou lidské bytosti schopny vytvořit. Je to dystopie, říká fotograf obřích logistických center Henrik Spohler*, On Air, Radio Wave, Český rozhlas, 2020 (wave.rozhlas.cz/ukazuji-co-jsou-lidske-bytosti-schopny-vytvorit-je-dystopie-rika-fotograf-obrich-8272488)

- Šrámek, Petr, Šedivý, František: *Fotografic Gallery – Tomáš Pospěch* / *Češství*, Mozaika, Český rozhlas Vltava, 2019 (vltava.rozhlas.cz/poslechnete-si-zaznam-mozaiky-8097118)

- *Umělkyně Weronika Gęsicka stopuje minulost pomocí fikce*, ČT24, Česká televize, 2017 (ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2197780-umelkyne-weronika-gesicka-stopuje-minulost-pomoci-fikce)

- *V dílech Oty Skalického mizí horníci*, ČT24, Česká televize, 2016 (ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1837850-v-dilech-oty-skalickeho-mizi-hornici)

- Vomáčka, Josef: *Recenze Nedělní odpoledne Jitky Horázné*, ČT24, Česká televize, 2011 (ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1242267-recenze-nedelni-odpoledne-jitky-horazne)

8 JMENNÝ REJSTŘÍK

Adamovský, Michal 34

Balounová, Lenka 35
Bálková, Barbora 33, 34, 35, 41,42
Bejdová, Petra 35
Bican, Tomáš 33
Bircheneder, Stefan 36
Bonaventurová, Tereza 18, 24, 63, 74, 81
Bosáková, Michaela 63
Brenner, Thomas 34
Bříza, Stanislav 36
Burtynsky, Edward 103

Calero, Ridel 33
Capa, Robert 59
Císařová, Kristýna 35
Czanderle, Michal 34
Çevrim, Çiğdem 35

Čejková, Michaela 34
Čepelák, Ladislav 77

David, Jiří 41
Del Risco, Christian 33
Dimitrovová, Denisa 35, 37
DJ Filip 24
Dvořáková, Alena 33
Dyntera, Jan 36

Erbenová, Kristýna 35

Fárová, Anna 47
Fischer, Viktor 33
Flusser, Vilém 77
Fojtek, Martin 15, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 29, 33-37, 45, 69, 74, 81, 97
Francová, Sylva 34
Franklin, Stuart 59

Gęsicka, Weronika 36, 69
Goldin, Nan 55, 81
Goncalves, Helena 34
Gourdain, Marie 35
Grondahl, Albert 34
Grygar, Štěpán 35
Gulbis, Jiří 16

Halánová, Zuzana 35, 63
Havlínková, Tereza 34
Havránková, Milota 23, 35
Hazay, Attila 35
Heckel, Vilém 35, 51
Hokynek, Pavel 35
Holomíček, Bohdan 33, 45
Hopper, Edward 55
Horázná, Jitka 34, 49
Horst, P. Horst 55
Houzar, Robert 36

Chadim, Tomáš 35
Chalděj, Jevgenij 59

Imoto, Reiko 34
Ivanov, Nikola 34

Jakš, Aňa 36
Jarcovjáková, Libuše 23, 25, 27, 36, 81
Jedlička, Jan 36, 77

Kadlecová, Ludmila 34
Kazanova, Anna 34
Kámen, Martin 35
Klein, Jens 37
Kočvarová, Alžběta 37
Koch, Silke 36
Kochol, Dušan 35
Köhler, Nils 33, 39
Křížová, Juliana 34
Kudláč, Jan 81
Kyselková, Eliška 35

Lara, Eduardo 36
Laurinc, Daniel 35, 63
Lomová, Ivana 33

Madárová, Patrícia 33
Mainer, Martin 34
Mainerová, Karolína 34
Mapplethorp, Robert 55
Marenčin, Martin 33
Maschinski, Jan Q. 36
Matoušek, Pavel 37
Málek, Josef 36
Mikloš, Patrik 35

Nachtway, James 59
Nárovec, Vojta 35
Nemeth, Lina 33

Odnoviun, Valentyn 25, 37

Parr, Martin 55
Pattová, Edita 35
Pastor, Suzanne 35
Pecháček, Jan 24, 36
Pepe, Dita 36
Petrů, Michaela 33
Plitz, Martin 73
Potěmkin, Grigorij Alexandrovič 88
Pospěch, Tomáš 23, 32, 37, 97
Prášilová, Bára 34
Příhoda, Jiří 93

Ročková, Štěpánka 34
Rodčenko, Alexandr 34
Roubík, Ondřej 34, 35

Sailer, Gregor 25, 36, 87
Sceranková, Pavla 93
Seidl, Robin 36
Semadeni, Lety 27
Shore, Stephen 55
Schorm, Josef 36
Skalický, Otto 35, 67
Skrepl, Vladimír 41
Smejkal, Pavel Maria 35, 59
Sobek, Evžen 33, 34
Sobotková, Andrea 25, 36, 93
Spohler, Henrik 37, 103
Staeheli, Erwin 34
Starovecký, Juraj 32, 36
Stecker, Marcel 34
Stuchelová, Věra 33
Svobodová, Lucie 33

Šárková, Eliška 34
Šefrna, Marek 37
Šimánek, Dušan 34, 47
Šimlová, Štěpánka 34
Štěpánek, Branislav 35, 55
Štybnarová, Julie 36
Švolík, Miro 23, 35, 67

Támová, Katarína 35
Teubal, Julian 33
Tichý, Miroslav 73
Tillmans, Wolfgang 45
Tofan, Lukáš 32, 37
Tůma, Karel 33

Ut, Nick 59

Viková, Jindra 35
Vlček, Jakub 34
Vlna, Ladislav 33, 42
Vosičková, Adéla 34

Weston, Edward 55
Wood, Ed 26

Zochová, Ivana 36

Žitňanská, Klára 34
Žůrek, Radim 28
Žůrkovi, Radim a Barbora 33

GALERIE FOTOGRAFIC / JAN DYTRYCH

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2021

Vedoucí práce _ Prof. PhDr. Vladimír Birgus
Oponent _ doc. Mgr. Josef Moucha
Počet normostran _ 75
Počet úhozů – 135 000